

Życ i pracować w Europie

- Prawo europejskie
- Praca w różnych państwach członkowskich
- Prawo do emerytur i rent, obliczanie i wypłata świadczeń emerytalno-rentowych

Praca bez granic

Europa zbliża się do siebie. Dziś nikogo już nie dziwi, że osoby czynne zawodowo żyją i pracują w różnych państwach europejskich. Wielu też pociąga wizja spędzenia swojej starości za granicą w Europie.

Być może stawiają sobie Państwo pytanie, czy może to mieć dla Państwa jakieś niekorzystne skutki. Za granicą istnieją na pewno zupełnie inne systemy zabezpieczenia społecznego. To prawda, ale możemy Państwa uspokoić. Państwa europejskie wydaty w zakresie zabezpieczenia społecznego odpowiednie regulacje, których celem jest wyeliminowanie niekorzystnych dla Państwa następstw.

W niniejszej broszurze znajdziecie Państwo informacje o tym, czym jest prawo europejskie i jak oddziałuje ono na ustawodawstwo niemieckie.

Jeżeli nie uzyskali Państwo odpowiedzi na wszystkie swoje pytania, mogą Państwo w każdym czasie zwrócić się do nas.

Spis treści

- 4 Prawo europejskie**
- 7 Praca w innych państwach członkowskich**
- 11 Członkostwo dobrowolne w Niemczech**
- 14 Zwrot niemieckich składek**
- 17 Rehabilitacja – plus dla zdrowia**
- 20 Emerytura/renta – warunki podstawowe**
- 25 Odpowiednia emerytura/renta dla Państwa**
- 35 Górnicy – specjalne świadczenia Spółki Brackiej**
- 39 Obliczanie emerytur i rent – kilka części składa się na jedną całość**
- 49 Zmiany w prawie europejskim – korzyści nie przepadają**
- 51 Początek emerytury/renty oraz wniosek o emeryturę/rentę**
- 54 Wypłata emerytur/rent za granicę**
- 57 Emeryt/rencista i jego ubezpieczenie chorobowe i zdrowotne**
- 59 Twoje osoby kontaktowe w Niemczech**
- 64 Tylko jeden krok do celu: Twoje ubezpieczenie emerytalno-rentowe**

Prawo europejskie

Prawo europejskie dostosowuje do siebie odmienne systemy zabezpieczenia społecznego poszczególnych państw członkowskich. Nie jest ono przewidziane do ich ujednolicenia. Celem koordynacji powinno być zapewnienie tych samych praw i obowiązków dla kręgu osób objętych prawem europejskim.

Bliższe informacje odnośnie przepisów regulujących znajdują się w odpłatnej broszurze „Soziale Sicherheit in Europa – Rentenversicherung”.

Pod pojęciem prawa europejskiego rozumiane są rozporządzenia w zakresie zabezpieczenia społecznego wydane na płaszczyźnie europejskiej. Jest to począwszy od dnia 1 maja 2010 r. przede wszystkim Rozporządzenie (WE) nr 883/2004 i Rozporządzenie (WE) nr 987/2009 oraz późniejsze zmiany tych rozporządzeń.

Prawo europejskie obowiązuje dla państw członkowskich Unii Europejskiej (UE): Austria, Belgia, Bułgaria, Chorwacja, Cypr (część południowa), Czechy, Dania, Estonia, Finlandia, Francja, Grecja, Hiszpania, Holandia, Irlandia, Litwa, Łotwa, Luksemburg, Malta, Niemcy, Polska, Portugalia, Rumunia, Słowacja, Słowenia, Szwecja, Węgry, Wielka Brytania i Irlandia Północna, Włochy oraz Szwajcaria (od dnia 1 kwietnia 2012 r.) i kraje Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG), Islandia, Liechtenstein i Norwegia (od dnia 1 czerwca 2012 r.).

Jeżeli w tej broszurze jest mowa o „państwach członkowskich”, to pojęcia te odnoszą się do wszystkich wcześniej wymienionych państw.

Aktualna wskazówka

Dnia 23 czerwca 2016 r. odbyło się w Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej referendum w sprawie wystąpienia z Unii Europejskiej („Brexit”). W referendum tym większość mieszkańców opowiedziała się za wystąpieniem.

W momencie oświadczenia wobec Rady Europejskiej zamiaru wystąpienia z Unii rozpoczyna się zgodnie z prawem europejskim dwuletni okres, w czasie którego negocjowane będzie porozumienie dotyczące szczegółów wystąpienia. W trakcie negocjacji winny zostać uzgodnione przyszłe stosunki krajów członkowskich Unii Europejskiej z Wielką Brytanią i Irlandią Północną. Wystąpienie stanie się prawomocne wraz z wejściem porozumienia w życie lub po upływie okresu dwóch lat, o ile nie nastąpi przedłużenie tego okresu. Do momentu wystąpienia z Unii nadal bez ograniczeń obowiązuje prawo europejskie (Rozporządzenie o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego).

Po ogłoszeniu daty wystąpienia z Unii zalecamy zasięgnąć informacji w swoim zakładzie ubezpieczeń emerytalno-rentowych o wynikających z tego skutkach dla danego ubezpieczonego.

Czy prawo europejskie obowiązuje również w stosunku do mnie?

Prawo europejskie obowiązuje w stosunku do wszystkich obywateli państwa członkowskiego Unii Europejskiej (UE), Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG) oraz do obywateli Szwajcarii.

W stosunku do obywateli państw trzecich, od 1 stycznia 2011 r. ma zastosowanie Rozporządzenie (WE) nr 883/2004 i Rozporządzenie (WE) nr 987/2009. Warunkiem tego jest legalny pobyt w jednym państwie członkowskim oraz posiadane ubezpieczenie co najmniej w jednym innym państwie członkowskim UE. W przypadku miejsca zamieszkania poza UE konieczne jest posiadanie okresów ubezpieczeniowych co najmniej w dwóch państwach członkowskich UE. Do państw członkowskich nie zalicza się jednak wyjątkowo Islandii, Liechtensteinu, Norwegii oraz Szwajcarii. Poza tym w stosun-

Właściwe instytucje ubezpieczeń emerytalno-rentowych wyszczególnione są na stronach 60 i 61.

ku do obywateli państw trzecich obowiązują szczególne zasady w przypadku udziału Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej.

Obywatelem państwa trzeciego jest ta osoba, która nie jest obywatelem państwa członkowskiego (a więc posiada przykładowo obywatelstwo tureckie, japońskie lub australijskie).

W odniesieniu do Niemiec osoby objęte prawem europejskim muszą być w stanie udokumentować uprawnienia w niemieckim ubezpieczeniu emerytalno-rentowym. Prawa te ubezpieczony mógł nabyć jako pracownik zależny, osoba prowadząca działalność na własny rachunek objęta ubezpieczeniem obowiązkowym, dobrowolnie ubezpieczony lub osoba wychowująca dzieci.

Ponadto prawem europejskim objęci są w Niemczech również:

- członkowie systemu zaopatrzenia emerytalno-rentowego dla grup zawodowych (na przykład dla architektów, lekarzy, aptekarzy, adwokatów, radców podatkowych) albo
- urzędnicy służby cywilnej (na przykład federacji, landów i gmin, ale również sędziowie, żołnierze odbywający dobrowolnie służbę przez określony czas i żołnierze zawodowi, duchowni, urzędnicy kościelni i pracownicy zrównani z urzędnikami służby cywilnej) oraz
- osoby prowadzące działalność na własny rachunek w zaopatrzeniu emerytalnym rolników.

Jeżeli po śmierci członka rodziny ubezpieczony ma jako osoba pozostała przy życiu prawo do świadczenia, to może powołać się na prawo europejskie, jeżeli

- jest osobą pozostałą po zmarłym obywatelu państwa członkowskiego UE, państwa EOG lub Szwajcarii albo
- sam posiada obywatelstwo państwa członkowskiego UE, państwa EOG lub Szwajcarii.

W stosunku do osób pozostałych przy życiu po obywatelach państw trzecich, od dnia 1 stycznia 2011 r. ma zastosowanie Rozporządzenie (WE) nr 883/2004 i Rozporządzenie (WE) nr 987/2009.

Praca w innych państwach członkowskich

Zamiar podjęcia pracy w innym państwie członkowskim nie zawsze oznacza też ubezpieczenie w zakładzie ubezpieczeń emerytalno-rentowych tego kraju. Dlatego też należy wcześniej zasięgnąć informacji o tym, które prawo będzie miało zastosowanie w stosunku do Państwa.

Miejsce zamieszkania lub siedziba firmy nie mają żadnego znaczenia!

Zasadniczo obowiązują przepisy prawne tylko jednego państwa członkowskiego. Są to zazwyczaj rozporządzenia tego państwa członkowskiego, w którym ubezpieczony pracuje.

W przypadku wykonywania pracy w Niemczech zainteresowany jest z tego tytułu ubezpieczony zgodnie z prawem niemieckim. Natomiast w przypadku wykonywania pracy w innym państwie członkowskim podlega on ubezpieczeniu tego kraju, o ile nie mają zastosowania żadne z podanych poniżej wyjątków.

W przypadku pobierania już emerytury z innego państwa członkowskiego oraz wykonywania pracy w Niemczech ubezpieczony nie podlega już w pewnych okolicznościach obowiązkowi ubezpieczenia w instytucji Niemieckich Ubezpieczeń Emerytalno-Rentowych. Ale może złożyć wniosek w instytucji Niemieckich Ubezpieczeń Emerytalno-Rentowych o objęcie obowiązkiem ubezpieczenia. To może być korzystne. Prosimy zwrócić się o poradę.

Co to jest oddelegowanie?

Jeżeli ubezpieczony pracuje dla swojego pracodawcy tylko czasowo na terytorium innego państwa członkowskiego i w dalszym ciągu otrzymuje od niego wynagrodzenie, to obowiązek ubezpieczenia może istnieć nadal w swoim kraju pochodzenia. Nazywa się to wówczas oddelegowaniem.

Warunkiem oddelegowania jest to, że przewidywany okres oddelegowania nie może być dłuższy niż 24 miesiące.

Prosimy wziąć pod uwagę:

Nie mamy do czynienia z oddelegowaniem, jeżeli ubezpieczony jako oddelegowany do pracy zastępuje innego pracownika oddelegowanego. W tym przypadku w stosunku do niego obowiązują postanowienia państwa członkowskiego, w którym pracuje.

Zaświadczenie o oddelegowaniu A1

Jeżeli ubezpieczony ma być oddelegowany do pracy, to przed podjęciem zatrudnienia na obszarze innego państwa członkowskiego należy uzyskać zaświadczenie o oddelegowaniu do pracy. Zaświadczenie to określa prawo obowiązujące w stosunku do ubezpieczonego w okresie oddelegowania.

Zaświadczenie o oddelegowaniu wystawiane jest zasadniczo w Niemczech: przez daną kasę chorych dla członków ustawowych kas chorych, a dla innych osób przez właściwą instytucję Niemieckich Ubezpieczeń Emerytalno-Rentowych lub przez Wspólnotę Pracy Instytucji Zaopatrzenia Emerytalno-Rentowego Grup Zawodowych.

Nasza wskazówka:

Na stronach od 60 do 61 zawarte są informacje, która z instytucji Niemieckich Ubezpieczeń Emerytalno-Rentowych jest instytucją właściwą.

W szczególnych przypadkach może mieć zastosowanie również prawo niemieckie, jeżeli nie mamy do czynienia z oddelegowaniem, albo jeżeli od początku jest pewne, że okres zatrudnienia będzie dłuższy niż 24 miesiące. Wówczas Centralny Związek Ustawowych Ubezpieczeń Chorobowych (GKV-Spitzenverband), Niemiecka Instytucja Łącznikowa Ubezpieczeń Chorobowych-Zagranica (Deutsche Verbindungsstelle Krankenversicherung-Ausland), Postfach 200464, 53134 Bonn, telefon 0228 9530-0, www.dvka.de, zawiera z właściwą instytucją w innym państwie członkowskim porozumienie wyjątkowe.

Przykład:

Klaus M. ma przez trzy lata pracować dla swojego niemieckiego przedsiębiorstwa w jego firmie-córce w Austrii. W tym czasie wynagrodzenie będzie otrzymywał od austriackiej firmy-córki. Ponieważ w tym przypadku nie chodzi o oddelegowanie, Klaus M. i jego niemiecki pracodawca zgłaszają wniosek o zawarcie porozumienia wyjątkowego, aby Klaus M. na czas trwania zatrudnienia w Austrii w dalszym ciągu podlegał niemieckim przepisom prawnym.

Zapamiętajcie:

Wniosek o porozumienie wyjątkowe powinny być złożony przed podjęciem zatrudnienia względnie działalności gospodarczej.

Praca w kilku państwach członkowskich

Jeżeli ubezpieczony jest zatrudniony jednocześnie na terytorium dwóch lub więcej państw członkowskich, to podlega z reguły przepisom prawnym swojego kraju zamieszkania, o ile też tam wykonuje istotną część swojego zatrudnienia.

Zasada ta obowiązuje odpowiednio w stosunku do osób prowadzących działalność na własny rachunek. Jeśli jednak jako osoba pracująca na własny rachunek ubezpieczony wykonuje obok działalności gospodarczej jeszcze zatrudnienie zależne w innym państwie członkowskim, wówczas zasadniczo mają zastosowanie przepisy prawne tego państwa członkowskiego, w którym wykonywane jest zatrudnienie jako pracownik najemny.

Szczególne grupy osób

Urzednicy służby cywilnej, osoby odbywające służbę wojskową i zastępczą służbę wojskową oraz personel pomocniczy UE powinien się zasadniczo zwrócić do jednej z instytucji Niemieckich Ubezpieczeń Emerytalno-Rentowych. Prawo europejskie przewiduje dla tych osób specjalne uregulowania.

Członkostwo dobrowolne w Niemczech

Poprzez dobrowolne składki można podwyższyć swoją niemiecką emeryturę/rentę, uzyskać po raz pierwszy prawo do emerytury/renty lub wypełnić luki.

Jeżeli mieszkasz w Niemczech i nie musisz opłacać żadnych składek obowiązkowych, to niezależnie od posiadanego obywatelstwa możesz ubezpieczyć się dobrowolnie w Niemieckim Ubezpieczeniu Emerytalno-Rentowym. Warunkiem jest ukończenie co najmniej 16-tego roku życia.

Państwa członkowskie wyszczególnione są na stronie 4.

Ponadto jako obywatel Niemiec możesz się zawsze ubezpieczyć dobrowolnie w Niemczech niezależnie od miejsca pobytu na całym świecie. To obowiązuje także w odniesieniu do obywateli innego państwa członkowskiego, jeżeli opłacili oni co najmniej jedną niemiecką składkę.

Jeżeli nie mieszkasz w Niemczech i nie posiadasz obywatelstwa państwa członkowskiego, to możesz się ubezpieczyć dobrowolnie, jeżeli przebywasz w innym państwie UE (ale nie w państwie EOG lub w Szwajcarii) i opłaciłeś co najmniej jedną niemiecką składkę.

Nasza wskazówka:

Oprócz obywateli państw członkowskich w Niemczech mogą się ubezpieczyć dobrowolnie często również obywatele innych państw. Wynika to z niemieckich umów o ubezpieczeniu społecznym z różnymi państwami na całym świecie. Odnośnie umów o ubezpieczeniu społecznym prosimy przeczytać odpowiednią broszurę z cyklu „Arbeiten in Deutschland und in ...”.

Dobrowolne składki: Korzyści dla Ciebie

Dzięki składkom dobrowolnym może zostać spełniony warunek stażu wymaganego dla niemieckiej emerytury/renty. A także można zachować swoją ochronę ubezpieczeniową dla renty z tytułu częściowej lub całkowitej niezdolności do pracy.

Nasza wskazówka:

Dla tych emerytur lub rent może być ważne, aby okres od dnia 1 stycznia 1984 r. do dzisiaj udokumentować bez przerwy tak zwanymi okresami w celu zachowania uprawnień emerytalno-rentowych. W przypadku występowania z niemieckiego ustawowego ubezpieczenia emerytalno-rentowego i chęci dalszego posiadania prawa do jednej z tych emerytur/rent należy wcześniej zasięgnąć u nas porady na temat swoich możliwości.

Wysokość oraz liczba swoich dobrowolnych składek określana jest przez samego ubezpieczonego. Istnieją jednak składki minimalne i maksymalne. Raz wybrana wysokość składki nie jest wiążąca. Na przyszłość można zawsze zmienić wysokość składki lub też całkowicie wstrzymać płatność.

Składki dobrowolne można opłacać na rok bieżący tylko do dnia 31 marca następnego roku.

Swojego właściwego doradcę znajdą Państwo w rozdziale „Twoje osoby kontaktowe w Niemczech”.

Opłacanie składek

Na początku ubezpieczenia dobrowolnego należy skontaktować się ze swoją ubezpieczalnią emerytalno-rentową. Następnie wskazanym byłoby, aby składki były opłacane bezgotówkowo albo przez odpisanie z Twojego konta albo z konta pełnomocnika w instytucie bankowym w Niemczech. Możliwy jest także przelew z kraju i zagranicy.

Zapamiętajcie:

Instytucja ubezpieczeniowa nie przejmuje żadnych kosztów bankowych, kosztów transferu lub innych kosztów przelewu. Przy płatnościach z zagranicy kwotę należy przelewać w Euro, aby wykluczyć różnice kursowe.

Zwrot niemieckich składek

Niemcy oraz obywatele innego państwa członkowskiego nie mogą w większości przypadków uzyskać zwrotu swoich niemieckich składek. Mimo to ten rozdział podaje kilka informacji na temat zwrotu składek.

Zwrot składek oznacza rozwiązanie stosunku ubezpieczenia. Zgodnie z podstawowym założeniem winno to jednak nastąpić tylko w przypadku istotnego oddalenia od strefy działania Niemieckich Ubezpieczeń Emerytalno-Rentowych lub też niemożności nabycia uprawnień na podstawie swoich składek.

Wniosek o zwrot można złożyć w przypadku

- wystąpienia z niemieckiego obowiązku ubezpieczenia,
- niemożności dobrowolnego ubezpieczenia się w Niemczech oraz
- jeżeli od momentu wystąpienia z niemieckiego obowiązku ubezpieczenia upłynęło co najmniej 24 miesiące.

Okres oczekiwania wynoszący co najmniej 24 miesiące kalendarzowe musi być dotrzymany. Nie wolno też w międzyczasie ponownie przystąpić do obowiązku ubezpieczenia.

Państwa członkowskie wyszczególnione są na stronie 4.

W tym kontekście obowiązek ubezpieczenia w jednym z państw członkowskich jest zrównany z obowiązkiem ubezpieczenia w Niemczech. Możliwość zwrotu składek nie istnieje.

Zapamiętajcie:

Obywatele państw członkowskich oraz Niemcy mogą się w zasadzie ubezpieczać dobrowolnie – nawet jeżeli zamieszkują za granicą. Z tego powodu osoby te tracą możliwość uzyskania zwrotu składek. Odnośnie powyższego prosimy przeczytać rozdział „Członkostwo dobrowolne w Niemczech”.

Podstawowy wiek emerytalny jest stopniowo podwyższany z 65 do 67 lat.

Po osiągnięciu podstawowego wieku emerytalnego można złożyć wniosek o zwrot. Ale tylko w przypadku opłacenia składek za okres krótszy niż pięć lat. Za tą regulacją kryje się myśl, że posiadając mniej niż pięć lat składowych nie nabywa się prawa do emerytury/renty.

Zapamiętajcie:

Zgodnie z prawem europejskim do tych pięciu lat dolicza się również okresy ubezpieczenia w innych państwach członkowskich.

Osoby pozostałe przy życiu mogą wnieść o zwrot składek zmarłego, jeżeli ten nie opłacił jeszcze składek za okres pięciu lat. Także w tym przypadku uwzględniane są okresy ubezpieczenia innych państw członkowskich, aby w pierwszym rzędzie rozpatrzyć prawo do renty rodzinnej.

Zapamiętajcie:

Składki nie podlegają w zasadzie zwrotowi w pełnej wysokości! Pracownicy otrzymują na przykład tylko swój udział w składkach obowiązkowych. Składki, które nie zostały współponiesione przez ubezpieczonego, nie mogą być jemu zwrócone. Do nich zaliczają się na przykład składki z tytułu wychowywania dzieci.

Adresy niemieckich instytucji ubezpieczeniowych znajdują się w rozdziale „Tylko jeden krok do celu: Twoje ubezpieczenie emerytalno-rentowe”.

W wyniku uzyskania zwrotu swoich składek następuje całkowite rozwiązanie stosunku ubezpieczenia z niemieckim ubezpieczeniem emerytalno-rentowym. Ze wszystkich okresów przebytych do tego momentu nie można już dochodzić żadnych roszczeń.

Składki zwracane są tylko na wniosek. Wniosek można złożyć w każdej niemieckiej instytucji ubezpieczeniowej lub też w niemieckiej ambasadzie albo niemieckim konsulacie na miejscu.

Nasza wskazówka:

Prosimy zasięgnąć szczegółowej porady przed złożeniem wniosku o zwrot składek. Późniejsza emerytura lub renta może okazać się korzystniejszą alternatywą.

Rehabilitacja – plus dla zdrowia

Do świadczeń Niemieckich Ubezpieczeń Emerytalno-Rentowych zaliczają się obok rent również świadczenia na rzecz rehabilitacji. Celem tych świadczeń jest zapobieganie lub pokonywanie chorób i upośledzeń oraz przywracanie zdolności do pracy zawodowej i życia codziennego osób zainteresowanych.

Świadczenie rehabilitacyjne przyznawane jest tylko co cztery lata.

Dalszych szczegółów odnośnie powyższego dowiedzą się Państwo z naszej broszury „Berufliche Rehabilitation: Ihre neue Chance”.

Świadczenia na rzecz rehabilitacji to przede wszystkim świadczenia medyczne, które mogą być realizowane jako zabiegi stacjonarne lub ambulatoryjne. Celem tych środków jest zapobieganie przedwczesnemu wyłączeniu z życia zawodowego oraz ponowne trwałe włączenie ubezpieczonego w życie zawodowe. Zatem zgodnie z zasadą „rehabilitacja przed rentą” będzie ubezpieczonemu w pierwszym rzędzie proponowana rehabilitacja, zanim będzie mogła zostać wypłacona mu renta z tytułu zmniejszonej zdolności do pracy zarobkowej. Świadczenia na rzecz rehabilitacji medycznej są zasadniczo realizowane w instytucjach w Niemczech.

Zapamiętajcie:

Odnosnie świadczeń w celu współudziału w życiu zawodowym prawo europejskie obowiązuje tylko warunkowo. Chodzi tu na przykład o przekwalifikowania ze względów zdrowotnych.

Świadczenia medyczne na rzecz rehabilitacji można otrzymać tylko w przypadku znacznego zagrożenia zdolności do pracy zarobkowej wskutek choroby lub kalectwa względnie istniejącej już zmniejszonej zdolności do pracy. Ponadto zastosowanie odpowiedniego leczenia musi rokować przywrócenie lub znaczną poprawę zdolności do pracy.

Aby móc otrzymać to świadczenie, ubezpieczony musi ponadto posiadać składki opłacone za określony czas. Zasadniczo jest to 15 lub pięć lat, jeżeli zgodnie z prawem niemieckim zmniejszona zdolność do pracy zarobkowej już istnieje, bądź przewidywalnie nastąpi.

Aby spełnić te warunki, to oprócz niemieckich okresów ubezpieczenia mogą być również uwzględnione okresy ubezpieczenia w innych państwach członkowskich.

Jeżeli mimo to nie został spełniony warunek wymaganych lat, to również w tym wypadku ubezpieczony może otrzymać świadczenie medyczne, jeżeli w ciągu ostatnich dwóch lat przed złożeniem wniosku opłacił składki obowiązkowe od podlegającego ubezpieczeniu zatrudnienia lub działalności na własny rachunek za okres co najmniej sześciu miesięcy kalendarzowych.

Tutaj także mogą być uwzględnione składki obowiązkowe za zatrudnienie lub działalność na własny rachunek w innych państwach członkowskich.

Dalszych
szczegółów
dowiedzą się
Państwo z naszej
broshury „Medizini-
sche Rehabilitation:
Wie sie Ihnen hilft”.

Zapamiętajcie:

W przypadku zamieszkiwania poza terytorium Niemiec, świadczenia rehabilitacyjne przysługują tylko wtedy, jeżeli w miesiącu składania wniosku opłacona została jedna obowiązkowa składka niemiecka. W przypadku choroby składka obowiązkowa musiała być opłacona przed zachorowaniem.

Specyfika dotycząca pracowników przygranicznych z Niemiec

Jeżeli ubezpieczony mieszka w Niemczech i stąd podejmuje pracę w innym państwie członkowskim, to może także otrzymać niemieckie świadczenie medyczne w celu rehabilitacji, jeżeli spełnione są warunki ku temu. To świadczenie rzeczowe wyświadczamy jednak tylko w drodze wsparcia dla faktycznie właściwej instytucji państwa jego zatrudnienia. Aby instytucja ta zwróciła nam koszty za świadczenie dla ubezpieczonego, musi on wcześniej zwrócić się do swojego zakładu ubezpieczeń zdrowotnych w kraju zatrudnienia o wystawienie zaświadczenia S1.

Prosimy wziąć pod uwagę:

Świadczenia pieniężne, takie jak zasiłek przejściowy lub chorobowy, wypłacane są w tych przypadkach tylko przez właściwe instytucje państw zatrudnienia danej osoby, tak że nie może ona otrzymać od nas zasiłku przejściowego podczas świadczenia medycznego w celu rehabilitacji w Niemczech. Czy zamiast tego otrzyma ona wynagrodzenie za czas niezdolności do pracy lub inne świadczenie w miejsce wynagrodzenia, należy wcześniej wyjaśnić ze swoim pracodawcą lub ze swoim zakładem ubezpieczeń zdrowotnych za granicą.

Emerytura/renta – warunki podstawowe

Aby otrzymać świadczenie emerytalno-rentowe w Europie, należy generalnie spełnić określone warunki. Może to być na przykład określony wiek i ustanowiony minimalny okres ubezpieczenia.

Prosimy przeczytać także rozdział „Początek emerytury/renty oraz wniosek o emeryturę/rentę”.

Przepisy poszczególnych państw członkowskich różnią się między sobą. Zatem nie zaskakuje fakt, że wiek emerytalny jest inny w zależności od państwa członkowskiego. W niektórych państwach członkowskich emerytura będzie przysługiwać już w wieku 60 lat, w innych w wieku 65 lat, a w niektórych nawet dopiero w wieku 67 lat.

Składki opłacone przez ubezpieczonego w różnych państwach członkowskich w ciągu swojego życia nie przepadają pod działaniem prawa europejskiego. Raz nabyte prawa są chronione.

Generalnie obowiązuje zasada: Składki opłacone przez ubezpieczonego w państwach członkowskich pozostają w instytucji ubezpieczeniowej tych krajów. Każde poszczególne państwo członkowskie, w którym był on ubezpieczony, wypłaca emeryturę/rentę, o ile nałożone tam warunki zostały przez niego spełnione.

**Prosimy wziąć pod uwagę:
Wyjątek stanowi sytuacja, jeżeli ubezpieczony przebył okresy ubezpieczenia w wymiarze krótszym niż jeden rok. Dalsze informacje odnośnie powyższego zawarte są w rozdziale „Obliczanie emerytur i rent – kilka części składa się na jedną całość“ od strony 39.**

Jeżeli ubezpieczony nie spełnia wymaganych warunków w jednym państwie członkowskim, wówczas uwzględniane są również okresy przebyte w innych państwach członkowskich. Być może w ten sposób będzie mógł mimo wszystko otrzymać emeryturę/rentę. Na prawo do niemieckiej emerytury/renty uwzględnia się dodatkowo wszystkie okresy, które zostały przebyte na obszarze innych państw członkowskich i które nie zbiegają się z okresami niemieckimi. Liczą się wszystkie okresy przebyte przez ubezpieczonego do momentu wypłaty niemieckiego świadczenia (przykładowo do chwili powstania zmniejszonej zdolności do pracy zarobkowej).

Minimalny okres ubezpieczenia

Warunkiem każdego niemieckiego świadczenia emerytalno-rentowego jest opłacenie składek za określony czas. Ten minimalny okres ubezpieczenia, nazywany również stażem ubezpieczeniowym wymagany do nabycia prawa do świadczeń/okresem wyczekiwania/, wynosi w zależności od rodzaju renty 5, 15, 20, 35 lub 45 lat.

Do stażu ubezpieczeniowego wynoszącego 5, 15 i 20 lat zalicza się:

- okresy składkowe (składki obowiązkowe i dobrowolne),
- okresy zastępcze (na przykład okresy prześladowania politycznego w byłej NRD),

Więcej informacji odnośnie okresów niemieckich znajdują Państwo w broszurze „Rente: Jeder Monat zählt”.

- okresy z tytułu wyrównania zaopatrzenia emerytalno-rentowego dla rozwiedzionych lub podziału uprawnień emerytalnych nabytych w czasie trwania małżeństwa między rozwiedzionych (splitting) oraz
- okresy z tytułu dodatków za zatrudnienie w nieznacznym wymiarze czasu nie podlegające obowiązkowi ubezpieczenia.

Do stażu ubezpieczeniowego wynoszącego 35 lat zaliczają się dodatkowo okresy zaliczane i uwzględniane.

Nasza wskazówka:

Okresy zaliczane to przykładowo okresy choroby, urlopów macierzyńskich lub bezrobocia. Również okresy nauki w szkole oraz studiów mogą być okresami zaliczanymi. Okresy uwzględniane to okresy wychowywania dzieci lub opieki.

Do stażu ubezpieczeniowego wynoszącego 45 lat zalicza się:

- okresy opłacania składek obowiązkowych za zatrudnienie podlegające ubezpieczeniu albo działalność gospodarczą,
- okresy zastępcze (na przykład okresy prześladowania politycznego w byłej NRD),
- okresy z tytułu dodatków za zatrudnienie w nieznacznym wymiarze czasu nie podlegające obowiązkowi ubezpieczenia,
- okresy uwzględniane,
- składki dobrowolne w przypadku posiadania co najmniej 18 lat składek obowiązkowych za ubezpieczone zatrudnienie lub działalność gospodarczą oraz
- okresy pobierania zasiłku dla bezrobotnych, świadczeń z tytułu choroby oraz zasiłku przejściowego.

Nie uwzględnia się określonych okresów zaliczanych (na przykład z tytułu uczęszczania do szkoły), okresów pobierania zasiłku dla bezrobotnych II lub zapomogi dla bezrobotnych oraz okresów z tytułu wyrównania zaopatrzenia emerytalno-rentowego dla rozwiedzionych lub podziału uprawnień emerytalnych nabytych w czasie trwania małżeństwa między rozwiedzionych (splitting). W ostatnich dwóch latach przed początkiem emerytury nie wlicza się dobrowolnych składek, jeżeli w tym samym czasie występuje okres zaliczany z tytułu bezrobocia. Okresy, podczas których w ostatnich dwóch latach przed początkiem emerytury pobierany był zasiłek dla bezrobotnych, zaliczają się tylko wtedy, jeżeli bezrobocie było następstwem niewypłacalności lub całkowitej likwidacji działalności przez pracodawcę.

Do niemieckiego stażu ubezpieczeniowego zalicza się także wszystkie okresy przebyte przez ubezpieczonego w innych krajach członkowskich.

Do stażu ubezpieczeniowego wynoszącego 45 lat nie można jednakże uwzględnić następujących okresów zagranicznych:

- dobrowolnych okresów składkowych w przypadku nieposiadania 18 lat składek obowiązkowych za podlegające ubezpieczeniu zatrudnienie lub działalność gospodarczą w Niemczech albo w innych państwach członkowskich,
- dobrowolnych okresów składkowych w ostatnich dwóch latach przed początkiem emerytury, jeżeli równocześnie występują okresy bezrobocia w tym lub innym państwie członkowskim,
- składek za okresy niewykonywania pracy (są to z reguły okresy zamieszkania, na przykład w Danii),
- okresów bezrobocia w ostatnich dwóch latach przed początkiem emerytury, jeżeli bezrobocie nie było następstwem niewypłacalności lub całkowitej likwidacji działalności pracodawcy oraz
- okresów bezrobocia, podczas których pobierane było świadczenie porównywalne z zasiłkiem dla bezrobotnych II lub zapomogą dla bezrobotnych.

Odnosnie powyższego prosimy przeczytać także rozdział „Odpowiednia emerytura/renta dla Państwa”.

Szczególne warunki ubezpieczeniowo-prawne

W przypadku niektórych emerytur/rent niemieckich muszą być spełnione szczególne warunki, tak zwane warunki ubezpieczeniowo-prawne. Należy tu posiadać opłaconą w określonych okresach (na przykład w ciągu pięciu lat) wystarczającą ilość obowiązkowych składek na podstawie podlegającego ubezpieczeniu zatrudnienia albo działalności na własny rachunek. Dotyczy to między innymi rent z tytułu zmniejszonej zdolności do pracy zarobkowej.

Wymagane obowiązkowe składki można oczywiście spełnić także odpowiednimi składkami obowiązkowymi opłaconymi w innych państwach członkowskich.

Zapamiętajcie:

W innych państwach można posiadać także składki obowiązkowe bez wykonywania faktycznego zatrudnienia. Są to na przykład okresy zamieszkania w Danii, Finlandii, Holandii lub Szwecji. Okresy te nie zaliczają się do spełnienia szczególnych warunków ubezpieczeniowo-prawnych.

Jeżeli w określonym przepisami okresie ubezpieczony nie może bez własnej winy udokumentować niektórych miesięcy (na przykład z powodu ciąży lub choroby), wówczas „podstawowy” okres zostanie wydłużony wstecz o te miesiące, aby mogły być uwzględnione kolejne składki obowiązkowe. Okres ten może być wydłużony o następujące okresy przebyte na obszarze państw członkowskich:

- pobieranie renty inwalidzkiej lub emerytury,
- pobieranie świadczeń z tytułu choroby,
- bezrobocie lub
- wychowywanie dzieci na obszarze innego państwa członkowskiego.

Odpowiednia emerytura/renta dla Państwa

Niemieckie Ubezpieczenia Emerytalno-Rentowe wypłacają renty z tytułu zmniejszonej zdolności do pracy zarobkowej, emerytury i renty z tytułu śmierci (renta dla wdów/wdowców, renta z tytułu wychowywania lub renta rodzinna dla sierot). W tym rozdziale zostaną Państwo poinformowani o tym, kiedy można skorzystać z jednej z tych rent.

Chcielibyśmy przede wszystkim przekazać Państwu informacje o świadczeniach oferowanych przez Niemieckie Ubezpieczenia Emerytalno-Rentowe. Jaki na to wpływ ma prawo europejskie oraz w jaki sposób prawo to może pomóc Państwu w zakresie własnych uprawnień, dowiedzą się Państwo z rozdziałów „Emerytura/renta – warunki podstawowe” oraz „Obliczanie emerytur i rent – kilka części składa się na jedną całość”.

Nasza wskazówka:

Aby się dowiedzieć, na które z niemieckich świadczeń emerytalno-rentowych spełniają już Państwo warunki, należy w swojej instytucji ubezpieczeniowej złożyć wniosek o informację o emeryturach/rentach. Tam znajdą Państwo wszystkie informacje.

W przypadku zamiaru pobierania emerytury w Niemczech przed osiągnięciem podstawowego wieku emerytalnego należy

liczyć się ze stałym potrąceniem ze świadczenia. Za każdy miesiąc wcześniejszego pobierania emerytury świadczenie Państwa zostaje zmniejszone o 0,3 procenta (maksymalnie o 18 procent).

Przykład:

Maria F. ukończy 63 lata w dniu 27 czerwca 2016 r. Jej emerytura dla ubezpieczonych o długoletnim okresie ubezpieczenia ma się rozpocząć w dniu 1 lipca 2016 r., a więc dwa i pół roku wcześniej. Potrącenie dla tej emerytury wyniesie 9 procent.

Początek swojej emerytury można ustalić samemu i tym samym określić wysokość swojego potrącenia. Jednak przed zdecydowaniem się na określoną emeryturę, należy wziąć pod uwagę to, że późniejsza zmiana na inną emeryturę (z mniejszymi potrąceniami) nie będzie już możliwa. Taką decyzję podejmuje się na zawsze. Prosimy zasięgnąć porady w tej sprawie. Jest to ważne również z tego względu, że w niektórych przypadkach istnieją uregulowania wyjątkowe.

W przypadku rent z tytułu zmniejszonej zdolności do pracy zarobkowej i wszystkich emerytur przed osiągnięciem podstawowego wieku emerytalnego dodatkowe zarobki mogą mieć negatywny wpływ na wysokość renty. Dochody doliczane są również do rent z tytułu śmierci.

Więcej informacji
odnośnie powyższego
od strony 33.

Renty z tytułu zmniejszonej zdolności do pracy zarobkowej

Tę rentę otrzymuje ubezpieczony, jeżeli

- wskutek choroby lub kalectwa ma zmniejszoną zdolność do pracy zarobkowej,
- spełnia lub spełnia przedwcześnie (na przykład z powodu wypadku przy pracy) warunek posiadania wymaganego stażu ubezpieczeniowego wynoszącego pięć lat oraz

Renta ta jest płatna maksymalnie do osiągnięcia podstawowego wieku emerytalnego.

- w ostatnich pięciu latach przed powstaniem zmniejszonej zdolności do pracy zarobkowej przebył trzyletni okres opłacania obowiązkowych składek na podstawie podlegającego ubezpieczeniu zatrudnienia albo działalności gospodarczej lub
- przed 1 stycznia 1984 r. spełnił warunek posiadania wymaganego stażu wynoszącego pięć lat i każdy miesiąc od dnia 1 stycznia 1984 r. do momentu wypłaty świadczeń jest udokumentowany okresami w celu zachowania uprawnień emerytalno-rentowych.

Właściwa instytucja ubezpieczeń emerytalno-rentowych ustala na podstawie dokumentów lekarskich, czy u ubezpieczonego występuje częściowa czy całkowita niezdolność do pracy. Renta z tytułu całkowitej niezdolności do pracy zarobkowej przysługuje wtedy, jeżeli ubezpieczony może wykonywać pracę w czasie krótszym niż trzy godziny dziennie. Jeżeli jest on w stanie pracować dłużej niż trzy godziny dziennie, ale krócej niż sześć godzin, to przysługuje mu renta z tytułu częściowej niezdolności do pracy zarobkowej. Wysokość tej renty stanowi tylko połowę renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy.

Szczegółowe informacje zawiera broszura „Erwerbsminderungsrente: Das Netz für alle Fälle”.

Renta z tytułu zmniejszonej zdolności do pracy zarobkowej przysługuje zasadniczo na czas określony, a mianowicie maksymalnie przez trzy lata. Renta może zostać przedłużona, jeżeli ograniczenia zdrowotne utrzymują się w dalszym ciągu.

Emerytura podstawowa

Prawo do emerytury podstawowej przysługuje ubezpieczonemu, jeżeli

- osiągnął podstawowy wiek emerytalny oraz
- spełnia warunek posiadania wymaganego stażu ubezpieczeniowego wynoszącego pięć lat.

Dla osób urodzonych przed 1947 r. podstawowy wiek emerytalny wynosi 65 lat. Dla urodzonych pomiędzy 1947 a 1963 rokiem, wiek ten będzie stopniowo podwyższany: dla roczników 1947 do 1958 o jeden miesiąc na rocznik, dla roczników 1959 do 1963 o dwa miesiące. Wyjątek stanowi przypadek,

Szczegółowe informacje odnośnie wszystkich emerytur zawiera broszura „Die richtige Altersrente für Sie”.

jeżeli przed 1. stycznia 2007 r. ubezpieczony zawarł ze swoim pracodawcą umowę o zatrudnieniu w niepełnym wymiarze czasu dla osób w wieku przedemerytalnym według niemieckiej ustawy o zatrudnieniu w niepełnym wymiarze czasu dla osób w wieku przedemerytalnym. Dla osób urodzonych w 1964 r. i później, podstawowy wiek emerytalny wynosi 67 lat.

Emeryt pobierający emeryturę podstawową może uzyskiwać dodatkowe nieograniczone dochody i nie musi się obawiać żadnych potrąceń.

Emerytura dla ubezpieczonych o szczególnie długoletnim okresie ubezpieczenia

Tę emeryturę otrzymuje ubezpieczony, jeżeli

- osiągnął wiek 63 lat oraz
- udowodnił staż ubezpieczeniowy wynoszący 45 lat.

Dla osób urodzonych po 1952 r. podstawowy wiek emerytalny podwyższany jest stopniowo o dwa miesiące na rocznik do 65 lat.

Emerytura dla ubezpieczonych o szczególnie długoletnim okresie ubezpieczenia wypłacana jest bez potrąceń.

Emerytura dla ubezpieczonych o długoletnim okresie ubezpieczenia

Tę emeryturę otrzymuje ubezpieczony, jeżeli

- osiągnął wiek 63 lat oraz
- przebył staż ubezpieczeniowy wynoszący 35 lat.

Wyjątkowa sytuacja powstaje wtedy, jeżeli ubezpieczony urodzony po 31 grudnia 1947 r., ale przed 1 stycznia 1955 r. zawarł ze swoim pracodawcą przed 1 stycznia 2007 r. umowę o zatrudnieniu w niepełnym wymiarze czasu dla osób w wieku przedemerytalnym według niemieckiej ustawy o zatrudnieniu w niepełnym wymiarze czasu dla osób w wieku przedemerytalnym. Podstawowy wiek emerytalny będzie wówczas stopniowo obniżany z 63. roku życia do 62. roku życia (dla roczników od listopada 1949 r. wiek emerytalny wynosi 62 lata).

Zapamiętajcie:

W przypadku wypłacania emerytury przed 65. rokiem życia [od rocznika 1949 do 1963 stopniowe podwyższenie do 67. roku życia], należy się liczyć z potrąceniami ze świadczenia w wysokości 0,3 procenta na miesiąc (maksymalne potrącenie pomiędzy 7,2 procenta a 14,4 procent).

Emerytura dla osób niepełnosprawnych o znacznym stopniu upośledzenia

Jako osoba niepełnosprawna o znacznym stopniu upośledzenia ubezpieczony może otrzymać wcześniejszą emeryturę w wieku 60 lat (od rocznika 1964 w wieku 62 lat), jeżeli spełniony jest warunek posiadania stażu ubezpieczeniowego wynoszącego 35 lat. Ale należy wówczas liczyć się z potrąceniami w wysokości maksymalnie 10,8 procent.

Dla osób urodzonych od 1952 r. do 1963 r. wiek podnoszony jest stopniowo do 62 lat.

Wyjątkiem jest, jeżeli przed 1 stycznia 2007 r. ubezpieczony zawarł ze swoim pracodawcą umowę o zatrudnieniu w niepełnym wymiarze czasu dla osób w wieku przedemerytalnym według niemieckiej ustawy o zatrudnieniu w niepełnym wymiarze czasu dla osób w wieku przedemerytalnym i w dniu 1 stycznia 2007 r. był niepełnosprawny o znacznym stopniu upośledzenia.

Informacje o właściwym niemieckim urzędzie d/s zaopatrzenia emerytalnego dla zagranicy uzyskają Państwo w instytucjach Niemieckich Ubezpieczeń Emerytalno-Rentowych.

Jako osoba niepełnosprawna o znacznym stopniu upośledzenia należy w myśl przepisów niemieckiego prawa mieć uznany co najmniej 50-procentowy stopień upośledzenia (wymagane jest przedłożenie odpowiedniego zaświadczenia). W przypadku zamieszkiwania na obszarze państwa członkowskiego stopień upośledzenia stwierdza właściwy niemiecki urząd d/s zaopatrzenia emerytalnego dla zagranicy.

W przypadku wypłacania emerytury przed 63. rokiem życia (od rocznika 1952 do 1963 stopniowe podwyższanie do 65. roku życia), należy liczyć się z reguły z potrąceniami ze świadczenia w wysokości 0,3 procenta za każdy miesiąc wcześniejszego pobierania świadczenia (maksymalnie 10,8 procenta).

Emerytura dla kobiet oraz emerytura z tytułu bezrobocia lub po pracy w niepełnym wymiarze czasu dla osób w wieku przedemerytalnym

Kobieta może otrzymać te emerytury tylko wtedy, jeżeli urodziła się przed 1952 r. Szczegółowych informacji odnośnie tych emerytur można uzyskać za zapytaniem w swoim zakładzie Niemieckich Ubezpieczeń Emerytalno-Rentowych.

Institucje wyszczególnione są na stronach 60 i 61.

Renty dla wdów i wdowców

Po śmierci małżonka może być wypłacana renta dla wdów lub wdowców, jeżeli zmarły małżonek pobierał do śmierci rentę albo spełnił warunek posiadania wymaganego stażu ubezpieczeniowego wynoszącego pięć lat, albo spełnił ten warunek przedwcześnie (na przykład wskutek wypadku przy pracy). Ponadto pozostający przy życiu małżonek nie może ponownie zawrzeć związku małżeńskiego.

Zapamiętajcie:

Partnerzy homoseksualni, którzy założyli partnerstwo rejestrowane, są zrównani z partnerami prawomocnego małżeństwa.

Aby móc otrzymać rentę, małżonkowie muszą w chwili śmierci współmałżonka pozostawać co najmniej rok w związku małżeńskim. Ten minimalny czas trwania małżeństwa wynoszący jeden rok nie obowiązuje tylko wtedy, jeżeli związek małżeński został zawarty przed 1 stycznia 2002 r. albo jeżeli małżeństwo nie zostało zawarte z powodów zaopatrzenia alimentacyjnego (na przykład w przypadku śmierci współmałżonka wskutek wypadku).

Renta dla wdów lub wdowców może być wypłacana jako renta mała lub duża. Aby otrzymać dużą rentę, pozostali przy życiu małżonek musi

- mieć ukończony 45. rok życia (w przypadku śmierci począwszy od roku 2012 do 2029 stopniowe podwyższanie do 47. roku życia) lub
- mieć zmniejszoną zdolność do pracy zarobkowej lub
- wychowywać własne dziecko lub dziecko osoby zmarłej, które nie ukończyło jeszcze 18. roku życia lub
- sprawować we wspólnocie domowej opiekę nad własnym dzieckiem lub dzieckiem osoby zmarłej, które nie jest zdolne do samodzielnej egzystencji z powodu ułomności fizycznej, upośledzenia umysłowego lub psychicznego.

Jeżeli żaden z tych warunków nie został spełniony, wypłacana jest mała renta dla wdów względnie wdowców. Renta ta wypłacana jest maksymalnie przez 24 miesiące kalendarzowe po śmierci ubezpieczonego. Wynosi ona 25 procent renty ubezpieczonego. Duża renta dla wdów lub wdowców wypłacana jest na stałe. Wynosi ona 55 procent renty osoby ubezpieczonej.

W przypadku zawarcia związku małżeńskiego przed 1 stycznia 2002 r. i jeżeli jeden z małżonków jest urodzony przed 2 stycznia 1962 r., wówczas duża renta dla wdów lub wdowców wynosi 60 procent renty ubezpieczonego a także mała renta dla wdów lub wdowców wypłacana jest przez czas nieograniczony.

Prawo do renty dla wdów lub wdowców nie przysługuje pozostałemu przy życiu małżonkowi, jeżeli został przeprowa-

dzony podział uprawnień emerytalnych nabytych w czasie trwania małżeństwa między rozwiedzionych (splitting).

Prawo wdowy lub wdowca do renty rodzinnej ustaje z chwilą ponownego zawarcia związku małżeńskiego. Na wniosek może zostać wypłacona odprawa. Wynosi ona 24-krotność przeciętnej wysokości renty z ostatnich dwunastu miesięcy. Ponieważ mała renta dla wdów względnie wdowców wypłacana jest maksymalnie przez 24 miesiące, to odprawa ograniczona jest do niewykorzystanej kwoty pozostałej do końca okresu ważności renty.

Przykład:

Rencista Willi B. zmarł w maju 2004 r. Wdowa Ulla B. otrzymuje od czerwca 2004 r. dużą rentę wdowią. W czerwcu 2016 r. wychodzi ponownie za mąż, tym samym w dniu 30 czerwca 2016 r. jej renta wdowia wygasa. W dwunastu miarodajnych miesiącach przed ustaniem renty (od lipca 2015 r. do czerwca 2016 r.) Ulla B. pobierała rentę dla wdów w wysokości średnio 520 EUR (przed potrąceniem własnych udziałów do ubezpieczenia chorobowego i zdrowotnego oraz pielęgnacyjnego rencisty). Odprawa wynosi 24-krotność tej średniej kwoty, a więc 12 480 Euro.

Szczegółowe informacje odnośnie wszystkich rent rodzinnych zawiera broszura „Hinterbliebenenrente: Hilfe in schweren Zeiten”.

Renty rodzinne dla sierot

Renta rodzinna dla sierot (renta rodzinna dla pólsierot) może być wypłacana po śmierci ubezpieczonego, jeżeli zmarły

- pobierał rentę do śmierci lub
- w chwili śmierci posiadał wymagany staż ubezpieczeniowy wynoszący pięć lat lub spełnił ten warunek przedwcześnie (na przykład w następstwie wypadku przy pracy).

W razie śmierci także drugiego rodzica wypłacana jest renta rodzinna dla sierot zupełnych.

Rentę rodzinną dla sierot otrzymują dzieci własne i adoptowane zmarłego oraz pasierbowie, wychowankowie, wnuki i ro-

dzeństwo, którzy zostali przyjęci do jego gospodarstwa domowego i którzy w przeważającej części pozostawali na jego utrzymaniu. Renta jest wypłacana do ukończenia 18. roku życia.

Ponadto rentę możemy wypłacać maksymalnie do ukończenia 27. roku życia tylko przy spełnieniu określonych warunków (na przykład nauka w szkole lub nauka zawodu). Jeżeli nauka w szkole lub nauka zawodu przedłuży się wskutek odbywania ustawowej zasadniczej służby wojskowej lub służby zastępczej, wówczas możemy wypłacać rentę rodzinną dla sierot na czas trwania służby również powyżej 27. roku życia. Obowiązuje to jednakże tylko wtedy, jeżeli dziecko w wieku powyżej 27 lat znajduje się w trakcie nauki w szkole lub nauki zawodu.

Inne renty z tytułu śmierci

W przypadku, gdy rozwód nastąpił po 30 czerwca 1977 r. i gdy poprzedni małżonek zmarł, ubezpieczonemu może przysługiwać prawo do renty z tytułu wychowywania dzieci. Renta ta będzie wypłacana z własnych okresów ubezpieczenia, jeżeli ubezpieczony wychowuje dziecko. To samo obowiązuje w przypadku partnerstw rejestrowanych.

Renta dla wdów lub wdowców po przedostatnim małżonku jest przez nas wypłacana wtedy, jeżeli po śmierci swojego wcześniejszego małżonka ubezpieczony zawarł ponownie związek małżeński względnie założył partnerstwo rejestrowane i ten nowy związek został obecnie rozwiązany lub zniesiony (przykładowo w następstwie śmierci).

Jeżeli małżeństwo ubezpieczonego zostało rozwiązane przez rozwód przed 1 lipca 1977 r., to przy określonych warunkach może być wypłacana renta dla rozwiedzionych wdów lub renta dla rozwiedzionych wdowców.

Nasza wskazówka:

Szczegóły odnośnie tych rent zawiera broszura „Hinterbliebenenrente: Hilfe in schweren Zeiten“.

Emerytury/renty a dochody

Jeżeli przed osiągnięciem podstawowego wieku emerytalnego oprócz renty z tytułu zmniejszonej zdolności do pracy zarobkowej lub emerytury ubezpieczony uzyskuje dodatkowe dochody, to nie może przekroczyć określonego limitu zarobków dodatkowych. Niemieckie i zagraniczne wynagrodzenia za pracę i dochody z pracy mają te same następstwa. Ubezpieczony może zarobić dodatkowo nie więcej niż 450 Euro miesięcznie (od 1 lipca 2017 r. 6 300 Euro w roku). W przypadku przekroczenia tego limitu zarobków dodatkowych emerytura/renta będzie wypłacana jedynie jako świadczenie niepełne lub nie będzie wypłacana wcale.

Zapamiętajcie:

W przypadku rent z tytułu zmniejszonej zdolności do pracy zarobkowej jako dochody uwzględnia się także określone świadczenia socjalne.

W przypadku rent rodzinnych Państwa własny dochód powyżej kwoty wolnej zalicza się od czwartego miesiąca po śmierci ubezpieczonego w 40 procentach. Uwzględniane są także świadczenia socjalne, dochody z majątku i porównywalne dochody zagraniczne. Przy czym uwzględniana jest kwota brutto przed potrąceniem podatków zagranicznych albo składek do ubezpieczenia społecznego. Aby otrzymać kwoty netto, z dochodów tych potrąca się kwoty określone ryczałtowo.

Od 1 lipca 2015 r. sieroty mogą w zasadzie osiągać zarobki dodatkowe w nieograniczonej wysokości, jeżeli spełniają wszystkie inne warunki do uzyskania prawa do renty.

Górnicy – specjalne świadczenia Spółki Brackiej

Z uwagi na szczególne obciążenia i ryzyko, na które są wystawieni pracownicy górniczy, niemieckie prawo przewiduje w odniesieniu do nich uregulowania specjalne. Ponadto ten krąg osób obejmuje również prawo europejskie.

Górniczne ubezpieczenie emerytalno-rentowe przewiduje oprócz opisanych już emerytur/rent z ustawowego ubezpieczenia emerytalno-rentowego specjalne świadczenia górnicze.

Renta dla górników o zmniejszonej zdolności do wykonywania zawodu w górnictwie

- Tę rentę ubezpieczony może otrzymywać do momentu osiągnięcia podstawowego wieku emerytalnego, jeżeli
- jest osobą o zmniejszonej zdolności do wykonywania zawodu w górnictwie,
 - spełnia lub spełnił przedwcześnie warunek posiadania stażu ubezpieczeniowego wynoszącego pięć lat w górnicy ubezpieczeniu emerytalno-rentowym oraz
 - w ostatnich pięciu latach przed wystąpieniem zmniejszonej zdolności do wykonywania zawodu w górnictwie opłacił obowiązkowe składki górnicze za okres trzech lat lub
 - przed 1 stycznia 1984 r. spełnił warunek posiadania stażu ubezpieczeniowego wynoszącego 5 lat i każdy miesiąc kalendarzowy od dnia 1 stycznia 1984 r. do momentu wypłaty świadczenia udokumentowany jest okresami w celu zachowania uprawnień emerytalno-rentowych.

Odnośnie wieku emerytalnego prosimy przeczytać również ustęp „Emerytura podstawowa” na stronie 27.

Renta dla górników po ukończeniu 50. roku życia

Tę rentę ubezpieczony może otrzymywać do momentu osiągnięcia podstawowego wieku emerytalnego, jeżeli

- ukończył 50. rok życia,
- nie wykonuje już żadnego zatrudnienia i działalności gospodarczej równorzędnej ekonomicznie z wykonywaną przez niego dotychczas pracą górniczą oraz
- spełnia warunek posiadania stażu ubezpieczeniowego wynoszącego 25 lat legitymując się okresami opłacania obowiązkowych składek górniczych na podstawie zatrudnienia obejmującego prace wykonywane stale pod ziemią lub prace równorzędne.

Emerytura dla górników o długoletnim zatrudnieniu pod ziemią

Tę emeryturę może otrzymać ubezpieczony, jeżeli

- ukończył 60. rok życia oraz
- spełnia warunek posiadania stażu ubezpieczeniowego wynoszącego 25 lat legitymując się okresami opłacania obowiązkowych składek górniczych na podstawie zatrudnienia obejmującego prace wykonywane stale pod ziemią lub prace równorzędne.

Dla ubezpieczonych urodzonych po 31 grudnia 1951 r. wiek emerytalny jest stopniowo podwyższany do 62. roku życia, o ile nie mają zastosowania szczególne regulacje wyjątkowe. Dla urodzonych po 1963 r. wiek emerytalny wynosi 62 lata.

Górnictwo świadczenie wyrównawcze

Prawo do tego specjalnego świadczenia górniczego ubezpieczenia emerytalno-rentowego ma ubezpieczony, o ile

- po ukończeniu 55. roku życia odchodzi z zakładu górniczego w Niemczech lub
- po ukończeniu 50. roku życia został zwolniony z zakładu górniczego w Niemczech bez własnej winy i do chwili ukończenia 55. roku życia pobierał zasiłek adaptacyjny dla zwolnionych pracowników górnictwa oraz

- przebył okres ubezpieczeniowy wynoszący 25 lat na podstawie zatrudnienia pod ziemią albo legitymując się górniczymi okresami składkowymi, wykonywał zatrudnienie pod ziemią i musiał z niego zrezygnować z powodu choroby lub ułomności fizycznej, upośledzenia umysłowego lub psychicznego.

Zapamiętajcie:

Tylko w przypadku odejścia z zakładu górniczego w Niemczech ubezpieczony może mieć prawo do górniczego świadczenia wyrównawczego.

Szczegółowe informacje odnośnie świadczeń górniczych zawiera broszura „Bergleute und ihre Rente: So sind Sie gesichert”.

Zarówno w przypadku emerytur/rent górniczych jak i w przypadku górniczego świadczenia wyrównawczego nie wolno przekroczyć określonych limitów zarobków dodatkowych. Limity te obliczane są indywidualnie i podawane do wiadomości w decyzji emerytalnej. Specjalne świadczenie górnicze mogą być wypłacane tylko wtedy, jeżeli przebytymi okresami ubezpieczenia górniczego spełnione zostały warunki ubezpieczeniowo-prawne.

W innych państwach członkowskich istnieją specjalne systemy dla górników, które odpowiadają niemieckiemu górnictwu

ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu, jak na przykład we Francji. Okresy ubezpieczenia przebyte w tych systemach mogą być uwzględniane przy ustalaniu prawa do specjalnego świadczenia górniczego.

Jeżeli inne państwa członkowskie nie posiadają specjalnych systemów dla górników, to okresy w górniczym ubezpieczeniu emerytalno-rentowym mogą być uwzględnione tylko wtedy, gdy zatrudnienie wykonywane było w zakładzie górniczym. Jeżeli dodatkowym wymogiem jest „wykonywanie stałych prac pod ziemią”, to także tutaj uwzględniane będą odpowiednie prace wykonywane przez ubezpieczonego w innych państwach członkowskich.

Obliczanie emerytur i rent – kilka części składa się na jedną całość

Po zaznajomieniu się z tym, od kiedy i przy spełnieniu jakich warunków można otrzymać emeryturę/rentę z Niemieckiego Ubezpieczenia Emerytalno-Rentowego, interesująca będzie informacja na temat wysokości własnego świadczenia. Niemiecka emerytura/renta ubezpieczonego jest przy tym tylko częścią wszystkich jego uprawnień emerytalno-rentowych w Europie. Wszystkie emerytury/renty ubezpieczonego z państw członkowskich składają się łącznie na jedną całość – całkowite zaopatrzenie na podstawie okresów ubezpieczenia przebytych w Europie.

Prawo europejskie może mieć wpływ na obliczanie świadczenia emerytalno-rentowego. Ma ono eliminować niekorzystne następstwa, jeżeli ubezpieczony pracował i zamieszkiwał na terytorium kilku państw członkowskich. Dlatego przewidziany jest szczególnie tryb obliczania świadczeń. Nie oznacza to jednak, że tylko jeden kraj wypłaca ubezpieczonemu emeryturę lub rentę ze wszystkich okresów przebytych na obszarze państw członkowskich. Jak tylko wszystkie warunki zostaną spełnione, każde państwo członkowskie, w którym był on ubezpieczony, przyznaje, oblicza i wypłaca mu własną emeryturę lub rentę zgodnie ze swoimi przepisami. Stąd świadczenie to nazywane jest świadczeniem proporcjonalnym.

Celem obliczania świadczenia proporcjonalnego jest traktowanie ubezpieczonego tak, jakby przeżył całe swoje życie

Odnosnie warunków przyznawania niemieckich świadczeń emerytalno-rentowych prosimy przeczytać rozdział „Odpowiednia emerytura/renta dla Państwa” od strony 25.

ubezpieczeniowe tylko w jednym państwie członkowskim. Niekorzyści mogące powstać z powodu luk wynikających z zatrudnienia w innym kraju członkowskim powinny zostać wyeliminowane. Dlatego też przy obliczaniu świadczenia proporcjonalnego będą przykładowo uwzględniane okresy przebyte we Włoszech, Norwegii, Szwajcarii albo na Węgrzech. Jeżeli ubezpieczony spełnia warunki do przyznania emerytury lub renty tylko łącznie z okresami z innych państw członkowskich, to ta proporcjonalna emerytura/renta zostanie obliczona i będzie mu wypłacana. Dalsze obliczenie tylko na podstawie okresów niemieckich nie nastąpi.

Jeżeli już na podstawie swoich niemieckich okresów nabywa się prawo do emerytury lub renty, wówczas dodatkowo – do obliczenia świadczenia proporcjonalnego – dokonywane jest obliczenie emerytury/renty tylko z okresów niemieckich. Jest to obliczenie świadczenia niezależnego.

Zapamiętajcie:

Przy obliczaniu emerytury lub renty jako świadczenia niezależnego i proporcjonalnego porównywane są kwoty świadczeń. Wypłacana będzie wyższa emerytura lub renta. Decyzja emerytalno-rentowa będzie zatem z reguły trochę bardziej obszerna, gdyż będzie zawierać dwa obliczenia.

Ten tryb, w ramach którego obliczane jest świadczenie niezależne i proporcjonalne albo tylko świadczenie proporcjonalne, stosuje każda instytucja w Europie, u której zostały nabyte okresy ubezpieczeniowe.

Obliczenie świadczenia niezależnego

Prawo europejskie nie ma żadnego wpływu na obliczanie świadczenia niezależnego; okresy innych państw członkowskich nie są uwzględniane. Obliczanie jest przeprowadzane

W decyzjach i Informacjach stosujemy pojęcie „obliczanie wewnątrzpaństwowe”. Wydaje nam się to bardziej celowe.

tak, jakby osoba ubezpieczona pracowała zawsze tylko w Niemczech. Wysokość niemieckiej emerytury lub renty zależy głównie od wysokości dochodów, za które zostały opłacone składki w czasie swojego życia ubezpieczeniowego w Niemczech. W momencie obliczania ustalone są trzy czynniki wzoru na obliczanie emerytur/rent: czynnik dostępu, aktualny wskaźnik wysokości emerytury/renty i wskaźnik rodzaju renty. Indywidualne punkty płacowe ubezpieczonego muszą jeszcze zostać ustalone.

Wzór na obliczanie emerytur/rent

$$\text{Wysokość miesięcznej emerytury/renty} = \text{punkty płacowe} \times \text{czynnik dostępu} \times \text{aktualny wskaźnik wysokości emerytury/renty} \times \text{wskaźnik rodzaju emerytury/renty}$$

Prosimy przeczytać także naszą broszurę „Rente: So wird sie berechnet”.

Punkty płacowe określone są zasadniczo przez dochody osiągnięte przez ubezpieczonego w poszczególnych latach. Dochodzą do tego składki dobrowolne, które przeliczane są najpierw na płace i punkty płacowe o ustalonej wartości (na przykład za okresy wychowywania dzieci). Dochody ubezpieczonego z kolejnych lat będą porównywane z przeciętnymi dochodami wszystkich ubezpieczonych. Jeżeli dochód ubezpieczonego odpowiadał przeciętnemu dochodowi, otrzymuje on za to jeden punkt płacowy. Przy mniejszych dochodach odpowiednio mniej punktów płacowych, a przy wyższych odpowiednio więcej.

Zarobki za zatrudnienie w nowych krajach federalnych (landach) są podwyższane do poziomu obowiązującego w starych krajach federalnych za pomocą ustalonego współczynnika. Ustalone w ten sposób punkty płacowe nazywane są punktami płacowymi (Wschód).

Okresy nieskładkowe są również oceniane przy pomocy punktów płacowych. Ocena tych okresów zależy od wysokości Państwa dochodów oraz ilości okresów ubezpieczenia w ciągu całego życia ubezpieczeniowego. Wszystkie ustalone punkty płacowe zostają na koniec zliczone.

Powszechny wiek emerytalny przy rozpoczęciu emerytury w 2017 r. wynosi 65 lat i 6 miesięcy. Ten wiek emerytalny będzie stopniowo podwyższany do 67 lat.

Czynnik dostępu wynosi 1,0, jeżeli nie uwzględnia się ani dodatków ani potrąceń. W przypadku emerytur zmniejsza się on na stałe o 0,3 procenta za każdy miesiąc wcześniejszego pobierania emerytury przed osiągnięciem powszechnego wieku emerytalnego dla emerytury podstawowej (łącznie maksymalnie o 14,4 procenty). W przypadku rent z tytułu zmniejszenia zdolności do pracy zarobkowej oraz rent z tytułu śmierci czynnik dostępu jest z reguły zmniejszany o 0,3 procenta za każdy miesiąc kalendarzowy pobierania emerytury przed ukończeniem wieku emerytalnego miarodajnego dla ubezpieczonego (jednak maksymalnie o 10,8 procent). Ubezpieczony otrzymuje dodatek, jeżeli najpierw zrezygnuje ze swojej emerytury pomimo osiągnięcia podstawowego wieku emerytalnego.

Wysokość emerytury/renty waloryzowana jest przy pomocy aktualnego wskaźnika wysokości emerytury/renty a renciści i emeryci partycypują w rozwoju gospodarczym. Wskaźnik ten wyraża wartość odpowiadającą miesięcznej emeryturze/rencie, którą przeciętnie zarabiający może osiągnąć w jednym roku. Dla punktów płacowych (Wschód) miarodajny jest własny aktualny wskaźnik wysokości emerytury/renty (Wschód).

Wskaźnik rodzaju emerytury/renty zależy od rodzaju emerytury/renty:

emerytury z tytułu wieku	1,0
renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy zarobkowej	0,5
renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy zarobkowej	1,0
renty z tytułu wychowywania dzieci	1,0
małe renty dla wdów i małe renty dla wdowców do końca trzeciego miesiąca kalendarzowego po upływie miesiąca, w którym zmarł małżonek ubezpieczonego („kwartał żałobny”)	1,0
następnie	0,25
duże renty dla wdów i duże renty dla wdowców do końca trzeciego miesiąca kalendarzowego po upływie miesiąca, w którym zmarł małżonek ubezpieczonego („kwartał żałobny”)	1,0
następnie	0,6 oder 0,55
renty rodzinne dla pól sierot	0,1
rent rodzinne dla sierot zupełnych	0,2

Z tych poszczególnych części składowych wyliczana jest potem miesięczna emerytura/renta według wzoru do obliczania emerytur/rent.

W decyzjach i informacjach używamy pojęcia „obliczanie międzypaństwowe”. To określenie wydaje nam się bardziej celowe. Odnośnie składania wniosku prosimy przeczytać także strony od 51 do 53.

Obliczanie świadczenia proporcjonalnego

Przy obliczaniu tego świadczenia działa prawo europejskie. Obok okresów zaliczanych zgodnie z niemieckimi przepisami regulującymi uwzględniane są tutaj także okresy ubezpieczenia w innych państwach członkowskich. Instytucje ubezpieczenia emerytalno-rentowego w państwach członkowskich zgłaszają sobie wzajemnie te okresy, jeżeli przy składaniu wniosku podane zostały wszystkie kraje, w których była wykonywana praca. Przy zgłoszeniu instytucje dokonują także rozróżnienia, czy chodzi o okresy składkowe czy nieskładkowe.

Prosimy wziąć pod uwagę:

Wysokość składek opłaconych przez ubezpieczonego w innych państwach członkowskich albo osiągnięty tam dochód nie ma żadnego znaczenia dla międzypaństwowego trybu obliczania emerytur i rent i nie będzie podawany do wiadomości.

Każde z państw członkowskich przeprowadza obliczenie świadczenia proporcjonalnego według własnych przepisów.

- Następuje ono w dwóch etapach dotyczących wyliczenia
- kwoty teoretycznej ze wszystkich okresów przebytych w Europie oraz
 - kwoty faktycznej wynikającej z proporcji własnych okresów ubezpieczenia do okresów ubezpieczenia przebytych we wszystkich państwach członkowskich.

Kwota teoretyczna

Do obliczenia kwoty teoretycznej każde państwo członkowskie ocenia wszystkie okresy z innych państw członkowskich jak swoje własne.

Ponieważ zgłaszane są tylko same okresy ubezpieczenia, to za zarobki osiągnięte za granicą nie mogą być policzone żadne punkty płacowe. Wszystkie okresy składkowe z innych państw członkowskich otrzymają zatem w ramach niemieckiego wyliczenia emerytur/rent średnią wartość punktów płacowych z niemieckich składek. Okresy nieskładkowe z innych państw członkowskich są oceniane jak odpowiednie okresy niemieckie, za które nie opłacono żadnych składek. Kwota teoretyczna niemieckiej emerytury/renty wylicza się więc ze wszystkich punktów płacowych za okresy niemieckie i przebyte na obszarze państw członkowskich.

Okresy nieskładkowe to przykładowo okresy zaliczane.

Przykład:

Anja K. pracowała w Niemczech, Austrii i na Węgrzech. Z jej niemieckich okresów wynika 25 punktów płacowych. Ponieważ przepracowała w Niemczech 250 miesięcy, to z tego wylicza się średnia wartość 0,1 punktu płacowego na miesiąc. Za pomocą tej średniej wartości oceniane są okresy w Austrii (150 miesięcy) i na Węgrzech (100 miesięcy).

Poza tym obliczanie następuje według tego samego wzoru na obliczanie emerytur/rent jak przy obliczaniu świadczenia niezależnego.

Przykład:

Dla Anji K. oznacza to, że jej miesiące w Austrii i na Węgrzech przyniosą łącznie 25 punktów płacowych. Aby obliczyć teoretyczną kwotę jej świadczenia, do wzoru na obliczanie emerytur/rent wprowadza się łącznie 50 punktów płacowych.

Każdy miesiąc uwzględniany jest tylko raz, nawet jeżeli niemieckie okresy ubezpieczenia i okresy ubezpieczenia innych państw członkowskich miałyby się pokrywać, na przykład przy zmianie miejsca pracy w ciągu jednego miesiąca.

Zapamiętajcie:

Możemy wyjaśnić Państwu tylko oddziaływanie okresów przebytych w innych państwach członkowskich przy obliczaniu niemieckiej emerytury/renty. Jeżeli chcielibyście się Państwo dowiedzieć, jaki wpływ mają na przykład niemieckie okresy na Państwa francuską, włoską czy polską emeryturę/rentę, prosimy zwrócić się do właściwej dla Państwa instytucji za granicą. Ale jedno jest wszędzie tak samo, że obce okresy muszą być traktowane jak własne.

Jeżeli ubezpieczony opłacał składki dobrowolne w jednym państwie członkowskim, podczas gdy pracował i opłacał składki obowiązkowe w innym państwie członkowskim,

wówczas składki dobrowolne są odsuwane na drugi plan. Nie podwyższają one kwoty teoretycznej, ale też nie przepadają bez rekompensaty. Z tych składek ustalana jest osobna część emerytury/renty, która zostaje dołączona do świadczenia proporcjonalnego.

Kwota faktyczna

Po obliczeniu kwoty teoretycznej należy w drugim etapie wykluczyć możliwość wielokrotnej oceny wszystkich okresów. Miałoby to miejsce w przypadku, gdyby każda instytucja wypłacała świadczenie obliczone ze wszystkich okresów.

W tym celu z kwoty teoretycznej tworzy się wówczas kwotę faktyczną. Dokonuje się tego na podstawie proporcji okresów własnych – w odniesieniu do instytucji, która dokonuje właśnie obliczenia – w stosunku do wszystkich okresów. Nazywane jest to proporcją pro rata. Z obu etapów obliczenia wynika świadczenie proporcjonalne.

Przykład:

Za swoje 500 miesięcy Anja K. otrzymuje 50 punktów płacowych. Proporcja pro rata ustala się zatem następująco:

Niemcy	25 punktów płacowych do 50 punktów płacowych = 50 procent
Austria	150 miesięcy do 500 miesięcy = 30 procent
Węgry	100 miesięcy do 500 miesięcy = 20 procent

Emerytury/renty częściowe z Niemiec (50 procent), Austrii (30 procent) i Węgier (20 procent) składają się łącznie na całkowite zaopatrzenie europejskie. Niemiecka emerytura/renta międzypaństwowa wyliczana jest z 50 punktów płacowych \times 50 procent = 25 punktów płacowych.

Przy obliczaniu niemieckiej emerytury/renty proporcjonalnej wynika proporcja niemieckich okresów do wszystkich okresów przebytych w Europie (łącznie z okresami niemieckimi). W niemieckim trybie obliczania emerytur/rent miarodajne są punkty płacowe za poszczególne okresy. W innych państwach członkowskich miarodajna jest liczba miesięcy.

Nie we wszystkich przypadkach obliczanie świadczenia proporcjonalnego przynosi korzystniejsze wyniki. Jest ono w zasadzie wyższe niż obliczanie świadczenia niezależnego tylko w przypadku posiadania niemieckich okresów nieskładkowych, które otrzymają wyższą ocenę przez okresy przebyte w innych państwach członkowskich. Dlatego instytucja ubezpieczeniowa oblicza zazwyczaj dla porównania także emeryturę/rentę niezależną, jeżeli prawo do niej istnieje już na podstawie okresów niemieckich.

Zapamiętajcie:

W przypadku wykonywania pracy w jednym państwie członkowskim tylko przez krótki czas i przebycia okresów ubezpieczenia w wymiarze krótszym niż jeden rok inne państwo członkowskie przejmuje te okresy. W ramach swojego trybu obliczania świadczeń odpada wówczas obliczanie emerytury/renty częściowej. W ten sposób unika się bardzo małych emerytur/rent i zmniejsza nakład pracy administracyjnej. Jeżeli jednak w danym państwie członkowskim prawo do świadczeń emerytalno-rentowych powstaje już na podstawie tych nieznacznych okresów bez uwzględnienia okresów przebytych w innych państwach członkowskich, to okresy te nie mogą zostać przejęte przez drugie państwo.

Zasada pro rata w ramach obliczania świadczenia proporcjonalnego jest ważna także wtedy, jeśli do emerytury/renty ubezpieczonego muszą zostać doliczone dochody lub świadczenia. Ponieważ podlegające doliczeniu wielkości odniesienia (kwoty krańcowe, kwoty wolne od podatku, kwoty zaliczane, zarobki dodatkowe, próg zarobków dodatkowych) będą w przypadku emerytury/renty proporcjonalnej doliczane tylko zgodnie z zasadą pro rata. Zmieni to wysokość doliczenia i może wpłynąć korzystnie na wysokość emerytury lub renty. Jeżeli podlegające doliczeniu dochody prowadzą jednocześnie do zmniejszenia lub utraty renty rodzinnej w innym państwie członkowskim, wówczas doliczenie zgodnie z zasadą pro rata będzie miało miejsce również w ramach obliczania niemieckiej emerytury/renty niezależnej.

Odnosnie „Emerytura/renta a dochody” prosimy przeczytać od strony 34.

Zmiany w prawie europejskim – korzyści nie przepadają

W związku z przystąpieniem nowych państw członkowskich do Unii rozszerza się obszar działania prawa europejskiego dla wszystkich państw członkowskich. Niezależnie od tego samo prawo europejskie podlega także stałym przeobrażeniom. Również te zmiany mogą mieć znaczenie dla ubezpieczonego. Z tego powodu przysługuje mu prawo sprawdzenia swojej emerytury/renty.

Jeżeli dotychczas ubezpieczonemu nie mogła być wypłacana żadna niemiecka emerytura/renta, ponieważ nie spełniał warunków, to prawo to może powstać po raz pierwszy w wyniku działania prawa europejskiego. Także po przystąpieniu nowych państw członkowskich może on uzyskać po raz pierwszy prawo do niemieckich świadczeń lub też dotychczasowa emerytura/renta może się zwiększyć, jeżeli ubezpieczony może wykazać okresy ubezpieczenia przebyte w nowych państwach członkowskich.

To oznacza, że wraz z przystąpieniem nowych państw członkowskich do Unii (na przykład Chorwacji z dniem 1 lipca 2013 r.) lub wraz z zastosowaniem prawa europejskiego uzyskuje się możliwość rewizji emerytury/renty. Możliwe jest to nawet w przypadku zmiany samego prawa europejskiego, jak ostatnio z dniem 1 maja 2010 r.

We wszystkich przypadkach emeryturę/rentę względnie wyższą emeryturę/rentę otrzymuje się najwcześniej od określonego dnia, to znaczy od momentu przystąpienia nowego państwa członkowskiego do Unii lub zmiany w prawie europejskim. Jeżeli to nie przyniesie ubezpieczonemu żadnych korzyści, to wszystko pozostanie tak jak było.

Zapamiętajcie:

Od momentu przystąpienia nowego państwa członkowskiego do Unii, wejścia w życie prawa europejskiego lub zmiany w prawie europejskim obowiązuje okres dwóch lat na złożenie wniosku o rewizję. Po upływie terminu dwóch lat emerytura/renta względnie wyższa emerytura/renta rozpocznie się dopiero z dniem złożenia wniosku.

Odnosnie powyższego prosimy przeczytać rozdział „Prawo europejskie”.

W wyniku wprowadzenia uzupełnienia w aktualnym prawie europejskim od dnia 1 stycznia 2011 r. tym obowiązującym prawem objęci zostaną obecnie także obywatele państw trzecich, a więc osoby nie posiadające obywatelstwa państwa UE, EOG albo Szwajcarii. Wyjątek istnieje nadal jedynie w przypadku udziału Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej.

Od dnia 1 kwietnia 2012 r. aktualne prawo europejskie należy stosować także w odniesieniu do Szwajcarii, a od 1 czerwca 2012 r. w odniesieniu do państw EOG.

Początek emerytury/renty oraz wniosek o emeryturę/rentę

O emerytury/renty z Niemieckiego Ubezpieczenia Emerytalno-Rentowego i innych państw członkowskich należy złożyć wniosek. W tym miejscu chcielibyśmy Państwu wyjaśnić w skrócie, kiedy rozpoczyna się emerytura/renta niemiecka, gdzie można złożyć wniosek o emeryturę lub rentę i jakie terminy należy zachować.

Niemiecka emerytura/renta rozpoczyna się zazwyczaj z pierwszym dniem miesiąca kalendarzowego, na początku którego zostały spełnione warunki.

Przykład:

Rita N. ukończy 65 lat w dniu 12 maja 2016 r. Od tego momentu spełniła wszystkie warunki. Jej emerytura rozpocznie się dnia 1 czerwca 2016 r.

Warunkiem jest jednak, aby złożyć wniosek w ciągu trzech miesięcy kalendarzowych po upływie miesiąca, w którym zostały spełnione warunki do nabycia prawa. Jeżeli wniosek

zostanie złożony później, wówczas emerytura/renta rozpocznie się pierwszego dnia miesiąca złożenia wniosku.

Moment złożenia wniosku o emeryturę/rentę jest bardzo ważny. Aby nie utracić żadnych praw, wniosek powinien być złożony zawsze we właściwym czasie.

Przykład:

Rita N. składa swój wniosek dopiero we wrześniu 2016 r. Ponieważ wszystkie warunki są spełnione już od maja 2016 r. – a więc od ponad trzech miesięcy – jej emerytura rozpoczyna się dopiero w dniu 1 września 2016 r.

Wyjątki od tego uregulowania występują w przypadku rent z tytułu zmniejszonej zdolności do pracy i rent rodzinnych. Ograniczona w czasie renta z tytułu zmniejszonej zdolności do pracy wypłacana jest dopiero od 7. miesiąca kalendarzowego od powstania zmniejszenia zdolności do pracy. Jeżeli wniosek zostanie złożony później niż w ciągu siedmiu miesięcy kalendarzowych, to renta rozpocznie się z miesiącem złożenia wniosku. Renta rodzinna wypłacana jest także wstecz za okres do dwunastu miesięcy kalendarzowych przed miesiącem, w którym wniosek o rentę został zgłoszony.

Gdzie można złożyć wniosek o emeryturę/rentę?

W przypadku zamieszkiwania w Niemczech, wniosek należy złożyć w instytucji Niemieckie Ubezpieczenia Emerytalno-Rentowe. W przypadku zamieszkiwania w innym państwie członkowskim wniosek należy złożyć w instytucji tego kraju. Ale jeżeli w kraju zamieszkania nie zostały przebyte żadne okresy ubezpieczeniowe, to wniosek można złożyć również bezpośrednio w tym państwie, w którym zainteresowany był ostatnio ubezpieczony. W przypadku zamieszkiwania poza obszarem państw członkowskich, wniosek należy złożyć w tej instytucji, w której zainteresowany był ostatnio ubezpieczony.

Informacja na temat, gdzie w Niemczech można złożyć wniosek o emeryturę/rentę, znajduje się od strony 59.

Zapamiętajcie:

W innych państwach członkowskich może wynikać późniejszy lub też wcześniejszy początek emerytury/renty niż w Niemczech. W instytucjach tych krajów należy wcześniej zasięgnąć informacji o swoich prawach, aby nie miało to żadnych niekorzystnych następstw dla Państwa.

W przypadku złożenia wniosku o emeryturę/rentę w jednym państwie członkowskim, obowiązuje on dla wszystkich państw członkowskich, w których zostały przebyte okresy ubezpieczenia. Dzień złożenia wniosku jest wiążący dla wszystkich państw członkowskich. Na przykład w przypadku złożenia wniosku o francuską rentę we Francji, wniosek ten z tą samą datą obowiązuje także jako wniosek o emeryturę/rentę niemiecką.

Obowiązuje to jednak tylko wtedy, jeżeli przy składaniu wniosku zostaną podane wszystkie okresy ubezpieczenia i zamieszkania w innych państwach członkowskich. W razie niepodania tych informacji lub podania ich z opóźnieniem wiążący nie jest ten „pierwszy” moment złożenia wniosku, lecz dopiero moment uzupełnienia brakujących danych lub złożenia nowego wniosku.

Nasza wskazówka:

W przypadku wniosków o emeryturę istnieje możliwość ograniczenia ustalenia świadczenia. Tutaj ubezpieczony może określić, z którego państwa członkowskiego chciałby otrzymać już emeryturę, a z którego jeszcze nie. Prosimy o podanie odpowiedniej wskazówki na wniosku o emeryturę.

Wyplata emerytur/rent za granicę

Ogólnie biorąc również emeryci i renciści mogą osiedlać się tam, gdzie im się podoba, o ile posiadają wystarczającą ilość środków do życia oraz ochronę ubezpieczeniową na wypadek choroby. Niemiecka emerytura/renta wędruje wówczas razem z nimi.

Niemcy, obywatele państw członkowskich i inni obywatele otrzymują z reguły pełną emeryturę/rentę niemiecką nawet wtedy, jeżeli przenieśli oni swoje centrum życiowe z Niemiec do innych państw członkowskich.

Zapamiętajcie:

Ubezpieczeni są zobowiązani do poinformowania nas o przeniesieniu swojego pobytu stałego do innego państwa członkowskiego. Winno to nastąpić w odpowiednim czasie, około dwa miesiące wcześniej.

Odnosnie niniejszego prosimy przeczytać także naszą broszurę „Das deutsch-polnische Sozialversicherungsabkommen vom 9. Oktober 1975”.

Ograniczenia mogą wynikać dla ubezpieczonego w przypadku przesiedlenia z Niemiec do innego państwa członkowskiego oraz, jeżeli w jego niemieckiej emeryturze lub rencie zawarte są również okresy zagraniczne (na przykład okresy ubezpieczeniowe według polsko-niemieckiej Umowy z 1975 r.).

Nasza wskazówka:

Aby mieć zupełną pewność, że emerytura/renta się nie zmniejszy, winni Państwo przed planowaną emigracją poinformować się w swojej instytucji ubezpieczenia emerytalno-rentowego. Należy też skontaktować się ze swoją kasą chorych, aby wyjaśnić kwestię dalszego ubezpieczenia na wypadek choroby.

Jeżeli ubezpieczony przebywa stale poza obszarem państw członkowskich, to może dojść do ograniczeń. Dotyczy to emerytów i rencistów, których świadczenia zawierają także okresy według Ustawy o Rentach Obcych. Są to na przykład okresy zaliczane uchodźcom lub przesiedleńcom za ich okresy we wschodnioeuropejskich obszarach pochodzenia.

Jak następuje wypłata?

Również za granicą ubezpieczony będzie co miesiąc otrzymywał swoją emeryturę/rentę. Może ona być wypłacana na jego konto w banku w Niemczech, w państwach członkowskich lub w innym kraju za granicą. W tym celu konieczny jest międzynarodowy numer identyfikacyjny banku – BIC oraz międzynarodowy numer konta ubezpieczonego – IBAN, które poda mu jego bank.

BIC oznacza: „Bank Identifier Code”, natomiast IBAN „International Bank Account Number”.

Nasza wskazówka:

W wielu krajach raz w roku sprawdzamy, czy ubezpieczony jeszcze żyje i czy możemy nadal wypłacać emeryturę/rentę. Prosimy o niezwłoczne wypełnienie, podpisanie i odesłanie poświadczenia życia potwierdzonego przez jedną z podanych instytucji zagranicznych, abyśmy nie musieli przerywać wypłaty świadczenia. Niektóre państwa informują nas też o zgonie ubezpieczonych. Wówczas rezygnujemy z reguły z żądania poświadczeń życia.

Renty z tytułu zmniejszonej zdolności do pracy zarobkowej

Prawo do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy zarobkowej lub z tytułu niezdolności do pracy zarobkowej mogło powstać w zależności od sytuacji na niemieckim rynku pracy (przykładowo oferta miejsc pracy w niepełnym wymiarze czasu). W przypadku przeniesienia swojego centrum życiowego z Niemiec lub innych państw członkowskich do innych krajów za granicą przysługuje Państwu tylko niższa renta z tytułu częściowej niezdolności do pracy zarobkowej lub z tytułu niezdolności do wykonywania zawodu.

Prosimy przeczytać także naszą broszurę: „Erwerbsminderungsrente: Das Netz für alle Fälle”.

Emeryt/rencista i jego ubezpieczenie chorobowe i zdrowotne

Prawo europejskie gwarantuje, że także jako emeryci/renciści będą Państwo dobrze ubezpieczeni. Niezależnie od tego, w którym państwie członkowskim emeryci/renciści zamieszkują i kto wypłaca im rentę, kwestia, gdzie będą ubezpieczeni na wypadek choroby, jest uregulowana.

Jeżeli emeryt/rencista zamieszkuje w Niemczech i otrzymuje niemiecką emeryturę/rentę, obowiązuje w stosunku do niego niemieckie prawo o ubezpieczeniach chorobowych i zdrowotnych. Obowiązuje ono także w przypadku otrzymywania jeszcze jednej emerytury/renty z innego państwa członkowskiego. Emerytura/renta zagraniczna uwzględniana jest przy tym jako dochód podlegający obowiązkowi opłacania składek.

W przypadku ubezpieczenia obowiązkowego z emerytury/renty potrącone są składki i przekazywane do kasy chorych ubezpieczonego.

Kasa chorych ubezpieczonego stwierdza w trakcie opracowywania wniosku o emeryturę/rentę, czy jako emeryt/rencista jest on objęty obowiązkowym ubezpieczeniem chorobowym i zdrowotnym oraz pielęgnacyjnym. W przypadku dobrowolnego ubezpieczenia przez ustawowe ubezpieczenie chorobowe i zdrowotne albo prywatnego na wypadek choroby, można złożyć wniosek o dodatek do składek.

Prosimy przeczytać także „Merkblatt über die Krankenversicherung der Rentner (KVdR) und Pflegeversicherung”.

W przypadku zamieszkiwania w Niemczech i pobierania tylko jednej emerytury/renty z innego państwa członkowskiego można mimo to otrzymać świadczenia medyczne w Niemczech, a więc na przykład pójść do lekarza. Ubezpieczony podlega wtedy nadal ubezpieczeniu chorobowemu i zdrowotnemu zgodnie z przepisami tego państwa członkowskiego, które wypłaca jego emeryturę/rentę.

Aby móc otrzymywać świadczenia medyczne w Niemczech należy zwrócić się do swojej instytucji ubezpieczeniowej za granicą. Instytucja ta wyjaśni Państwu dalsze postępowanie.

Ubezpieczenie chorobowe i zdrowotne w państwie członkowskim

Jeżeli ubezpieczony zamieszkuje w innym państwie członkowskim i otrzymuje tam niemiecką emeryturę/rentę oraz emeryturę/rentę z państwa zamieszkania, to jest on ubezpieczony na wypadek choroby zgodnie z przepisami prawnymi tego państwa członkowskiego. Jeżeli ubezpieczony otrzymuje w państwie członkowskim tylko niemiecką emeryturę/rentę, wówczas w stosunku do niego obowiązuje prawo niemieckie. Aby móc korzystać ze świadczeń medycznych w innym państwie członkowskim, należy wyjaśnić ze swoją niemiecką kasą chorych, co należy przy tym uwzględnić.

Dobrowolni członkowie niemieckiego ustawowego ubezpieczenia chorobowego i zdrowotnego oraz prywatnie ubezpieczeni na wypadek choroby mogą złożyć wniosek o dopłatę do składek także w przypadku miejsca zamieszkania w innym państwie członkowskim, o ile nie istnieje już obowiązek ubezpieczenia chorobowego za granicą.

Nasza wskazówka:

W przypadku planowanej przeprowadzki prosimy poinformować zarówno swoją niemiecką kasę chorych jak i też swój niemiecki zakład ubezpieczeń emerytalno-rentowych.

Twoje osoby kontaktowe w Niemczech

Zapytania i wnioski – odnośnie prawa europejskiego – są opracowywane w Niemczech przez różne instytucje ubezpieczeniowe. W przypadku zamieszkania lub pracy w jednym lub kilku państwach członkowskich obsługę ubezpieczonych przejmuje albo instytucja Deutsche Rentenversicherung Bund (Niemieckie Ubezpieczenia Emerytalno-Rentowe Federacja), Deutsche Rentenversicherung Knappschaft-Bahn-See (Niemieckie Ubezpieczenia Emerytalno-Rentowe Spółka Bracka-Kolej-Żegluga) albo jedna z instytucji Niemieckich Ubezpieczeń Emerytalno-Rentowych poszczególnych regionów.

Zasadniczo właściwą instytucją ubezpieczeniową jest ta instytucja, do której zostały wpłacone niemieckie składki.

Nasza wskazówka:

W przypadku nieopłacenia jeszcze żadnej niemieckiej składki, prosimy zwrócić się do instytucji Niemieckie Ubezpieczenia Emerytalno-Rentowe Federacja. Zakład ten ustali instytucję właściwą dla Państwa.

W przypadku opłacenia swojej ostatniej niemieckiej składki do instytucji Deutsche Rentenversicherung Bund czyli Niemieckie Ubezpieczenia Emerytalno-Rentowe Federacja, prosimy zwrócić się do tej instytucji ubezpieczeniowej.

Jeżeli kiedykolwiek została opłacona co najmniej jedna niemiecka składka do instytucji Deutsche Rentenversicherung Knappschaft-Bahn-See (Niemieckie Ubezpieczenia Emerytalno-Rentowe Dla Pracowników Górnictwa, Kolei i Żeglugi), to ta instytucja jest dla Państwa właściwym partnerem.

**Prosimy wziąć pod uwagę:
Deutsche Rentenversicherung Bund (Niemieckie Ubezpieczenia Emerytalno-Rentowe Federacja) i Deutsche Rentenversicherung Knappschaft-Bahn-See (Niemieckie Ubezpieczenia Emerytalno-Rentowe Dla Pracowników Górnictwa, Kolei i Żeglugi) są instytucjami właściwymi dla wszystkich państw członkowskich.**

W przypadku opłacenia swojej ostatniej niemieckiej składki do jednej z instytucji regionalnych, obsługę przejmuje ta instytucja regionalna, która jest właściwa dla danego państwa członkowskiego.

Właściwość instytucji regionalnych zależy zasadniczo od tego, w którym państwie członkowskim została opłacona ostatnia składka:

Wykaz właściwości instytucji regionalnych

Ostatnia składka w	właściwa instytucja ubezpieczeń emerytalno-rentowych
Austria	Deutsche Rentenversicherung Bayern Süd, Zakład München
Belgia	Deutsche Rentenversicherung Rheinland
Bułgaria	Deutsche Rentenversicherung Mitteldeutschland, Zakład Halle
Chorwacja	Deutsche Rentenversicherung Bayern Süd, Zakład Landshut
Cypr	Deutsche Rentenversicherung Baden-Württemberg, Zakład Stuttgart
Czechy	Deutsche Rentenversicherung Bayern Süd, Zakład Landshut
Dania	Deutsche Rentenversicherung Nord, Zakład Lübeck
Estonia	Deutsche Rentenversicherung Nord, Zakład Neubrandenburg
Finlandia	Deutsche Rentenversicherung Nord, Zakład Lübeck

Ostatnia składka w	właściwa instytucja ubezpieczeń emerytalno-rentowych
Francja	Deutsche Rentenversicherung Rheinland-Pfalz
Grecja	Deutsche Rentenversicherung Baden-Württemberg, Zakład Stuttgart
Hiszpania	Deutsche Rentenversicherung Rheinland
Holandia	Deutsche Rentenversicherung Westfalen
Irlandia	Deutsche Rentenversicherung Nord, Zakład Hamburg
Islandia	Deutsche Rentenversicherung Westfalen
Liechtenstein	Deutsche Rentenversicherung Baden-Württemberg, Zakład Karlsruhe
Litwa	Deutsche Rentenversicherung Nord, Zakład Neubrandenburg
Luksemburg	Deutsche Rentenversicherung Rheinland-Pfalz
Łotwa	Deutsche Rentenversicherung Nord, Zakład Neubrandenburg
Malta	Deutsche Rentenversicherung Schwaben
Norwegia	Deutsche Rentenversicherung Nord, Zakład Lübeck
Polska	Deutsche Rentenversicherung Berlin-Brandenburg, Zakład Berlin
Portugalia	Deutsche Rentenversicherung Nordbayern, Zakład Würzburg
Rumunia	Deutsche Rentenversicherung Nordbayern, Zakład Würzburg
Słowacja	Deutsche Rentenversicherung Bayern Süd, Zakład Landshut
Słowenia	Deutsche Rentenversicherung Bayern Süd, Zakład Landshut
Szwajcaria	Deutsche Rentenversicherung Baden-Württemberg, Zakład Karlsruhe
Szwecja	Deutsche Rentenversicherung Nord, Zakład Lübeck
Węgry	Deutsche Rentenversicherung Mitteldeutschland, Zakład Erfurt
Wielka Brytania i Irlandia Północna	Deutsche Rentenversicherung Nord, Zakład Hamburg
Włochy	Deutsche Rentenversicherung Schwaben

Adresy i numery telefonów poszczególnych placówek instytucji ubezpieczeniowych znajdują się na stronie internetowej www.deutsche-rentenversicherung.de, rubryka Wir über uns → Anschriften und Telefonnummern.

W wyjątkowych przypadkach instytucją właściwą w odniesieniu do Francji, Włoch i Luksemburga może się okazać instytucja Deutsche Rentenversicherung Saarland.

W przypadku, gdy ubezpieczony pracował i zamieszkiwał w kilku państwach członkowskich, powinien zwrócić się do instytucji regionalnej, która jest właściwa dla tego państwa członkowskiego, w którym ostatnio zamieszkiwał względnie pracował.

Międzynarodowe Dni Poradnictwa

A propos: Z udziałem wielu instytucji ubezpieczeniowych z innych państw członkowskich odbywają się regularnie międzynarodowe Dni Poradnictwa, organizowane w kraju i za granicą. Tutaj nadarza się Państwu sposobność wyjaśnienia na miejscu swoich pytań i poinformowania się o swoich prawach także z innych krajów.

Wszystkie terminy są podane na naszej stronie internetowej www.deutsche-rentenversicherung.de w rubryce Services → Kontakt und Beratung → Beratung vor Ort → Internationale Beratungstage.

Jeżeli chcieliby Państwo skorzystać z dnia poradnictwa, istnieje możliwość uzgodnienia terminu porady telefonicznie.

Ubezpieczenie dobrowolne

W przypadku zamiaru złożenia wniosku o ubezpieczenie dobrowolne prosimy zwrócić się do instytucji ubezpieczeniowej prowadzącej Państwa konto ubezpieczeniowe.

Państwa członkowskie wyszczególnione są na stronie 4. W przypadku niezamieszkiwania już w Niemczech, lecz w innym państwie członkowskim wniosek o ubezpieczenie dobrowolne należy złożyć we właściwej instytucji regionalnej. W przypadku wcześniejszego ubezpieczenia w instytucji Deutsche Rentenversicherung Bund (Niemieckie Ubezpieczenia Emerytalno-Rentowe Federacja) lub Deutsche Rentenversicherung Knappschaft-Bahn-See (Niemieckie Ubezpieczenia Emerytalno-Rentowe Dla Pracowników Górnictwa, Kolei i Żeglugi), instytucje te są nadal instytucjami właściwymi w stosunku do Państwa.

Proszę przeczytać nasz rozdział „Tylko jeden krok do celu: Twoje ubezpieczenie emerytalno-rentowe”.

W przypadku zamieszkiwania poza obszarem państw członkowskich, informację na temat właściwej instytucji ubezpieczeniowej można uzyskać w instytucji Niemieckie Ubezpieczenia Emerytalno-Rentowe.

W przypadku zamieszkiwania w Niemczech i nieopłacenia dotąd jeszcze żadnych składek do niemieckiego ustawowego ubezpieczenia emerytalno-rentowego wniosek można złożyć w każdej instytucji ubezpieczeniowej.

Tylko jeden krok do celu: Twoje ubezpieczenie emerytalno-rentowe

Czy mają Państwo jeszcze jakieś pytania? Czy potrzebują Państwo dalszych informacji lub życzą sobie indywidualnej porady? Kompetentnie, bezstronnie, bezpłatnie jesteśmy do Państwa dyspozycji:

Przez nasze broszury informacyjne

Nasza oferta broszur jest bardzo szeroka. To, co Państwa interesuje, można zamówić lub pobrać ze strony internetowej www.deutsche-rentenversicherung.de. Wskazujemy tu także na oferty specjalistycznych porad tematycznych.

Telefonicznie

Odpowiadamy na Wasze pytania pod bezpłatnym numerem infolinii. Tam można również zamówić materiały informacyjne i formularze lub uzyskać informację o odpowiedniej osobie kontaktowej na miejscu. Jesteśmy dostępni pod numerem 0800 1000 4800.

Drogą internetową

Nasza oferta na stronie www.deutsche-rentenversicherung.de jest dostępna przez całą dobę. Na tej stronie można uzyskać informację na wiele tematów oraz pobrać lub zamówić druki i broszury. Dzięki naszemu serwisowi on-line można skutecznie załatwić swoje sprawy nie wychodząc z domu.

W indywidualnej rozmowie

Informacja o najbliższych Punktach Informacji i Poradnictwa znajduje się na stronie startowej naszego internetu lub można ją uzyskać pod telefonem infolinii. Pod tym numerem można też łatwo uzgodnić termin lub zarezerwować go on-line. Będąc w drodze pomocna będzie nasza aplikacja iRente.

Doradcy ubezpieczeniowi (Versichertenberater i Versichertenälteste)

Również nasi doradcy ubezpieczeniowi (Versichertenberater i Versichertenälteste) działający społecznie są do Państwa dyspozycji w bezpośrednim sąsiedztwie und udzielą pomocy na przykład przy wypełnianiu formularzy wniosków.

Kontakt telefoniczny z nami

0800 1000 4800 [bezpłatny numer w Niemczech]

www.deutsche-rentenversicherung.de

info@deutsche-rentenversicherung.de

Wielojęzyczne porady możemy zaofiarować niestety tylko na Międzynarodowych Dniach Poradnictwa. Terminy podane są w internecie.

Nasi partnerzy

We Wspólnych Punktach Obsługi ds. Rehabilitacji udzielamy Państwu wraz z innymi świadczeniodawcami porad we wszystkich sprawach związanych z rehabilitacją.

Także w wydziałach ubezpieczeń urzędów miast i gmin można złożyć wniosek o emeryturę/rentę, otrzymać formularze lub złożyć dokumenty ubezpieczeniowe w celu przekazania ich dalej.

Instytucje Niemieckich Ubezpieczeń Emerytalno-Rentowych

Deutsche Rentenversicherung Baden-Württemberg

Gartenstraße 105
76135 Karlsruhe
Telefon 0721 825-0

Deutsche Rentenversicherung Bayern Süd

Am Alten Viehmarkt 2
84028 Landshut
Telefon 0871 81-0

Deutsche Rentenversicherung Berlin-Brandenburg

Bertha-von-Suttner-Straße 1
15236 Frankfurt (Oder)
Telefon 0335 551-0

Deutsche Rentenversicherung Braunschweig-Hannover

Lange Weihe 6
30880 Laatzen
Telefon 0511 829-0

**Deutsche Rentenversicherung
Hessen**

Städelstraße 28
60596 Frankfurt am Main
Telefon 069 6052-0

**Deutsche Rentenversicherung
Mitteldeutschland**

Georg-Schumann-Straße 146
04159 Leipzig
Telefon 0341 550-55

**Deutsche Rentenversicherung
Nord**

Ziegelstraße 150
23556 Lübeck
Telefon 0451 485-0

**Deutsche Rentenversicherung
Nordbayern**

Wittelsbacherring 11
95444 Bayreuth
Telefon 0921 607-0

**Deutsche Rentenversicherung
Oldenburg-Bremen**

Huntestraße 11
26135 Oldenburg
Telefon 0441 927-0

**Deutsche Rentenversicherung
Rheinland**

Königsallee 71
40215 Düsseldorf
Telefon 0211 937-0

**Deutsche Rentenversicherung
Rheinland-Pfalz**

Eichendorffstraße 4-6
67346 Speyer
Telefon 06232 17-0

**Deutsche Rentenversicherung
Saarland**

Martin-Luther-Straße 2-4
66111 Saarbrücken
Telefon 0681 3093-0

**Deutsche Rentenversicherung
Schwaben**

Dieselstraße 9
86154 Augsburg
Telefon 0821 500-0

**Deutsche Rentenversicherung
Westfalen**

Gartenstraße 194
48147 Münster
Telefon 0251 238-0

**Deutsche Rentenversicherung
Bund**

Ruhrstraße 2
10709 Berlin
Telefon 030 865-0

**Deutsche Rentenversicherung
Knappschaft-Bahn-See**

Pieperstraße 14-28
44789 Bochum
Telefon 0234 304-0

QR Code jest zarejestrowaną marką firmy Denso Wave Incorporated.

Metryczka

Wydawca: Deutsche Rentenversicherung Bund
Geschäftsbereich Presse- und Öffentlichkeitsarbeit,
Kommunikation
Niemieckie Ubezpieczenia Emerytalno-Rentowe Federacja
Dział Prasowy i Pracy Publicznej
Komunikacja
10709 Berlin, Ruhrstraße 2
Adres korespondencyjny: 10704 Berlin
Telefon: 030 865-0, Fax: 030 865-27379
Internet: www.deutsche-rentenversicherung.de
E-Mail: drv@drv-bund.de
De-Mail: De-Mail@drv-bund.de-mail.de
Zdjęcia: Archiwum zdjęć instytucji Niemieckie Ubezpiecze-
nia Emerytalno-Rentowe Federacja
Druk: Fa. H. Heenemann GmbH & Co., Berlin

Wydanie VI [1/2017], **nr 706**

Niniejsza broszura jest częścią pracy publicznej instytucji Niemieckie Ubezpieczenia Emerytalno-Rentowe; będzie ona przekazywana w zasadzie bezpłatnie i nie jest przeznaczona do sprzedaży.

Ustawowa emerytura i renta jest i pozostanie najważniejszym elementem zabezpieczenia emerytalnego.

Kompetentnym partnerem w zakresie zaopatrzenia emerytalnego jest instytucja Niemieckie Ubezpieczenia Emerytalno-Rentowe. Obsługuje ona 53 miliony ubezpieczonych i ponad 21 milionów emerytów i rencistów.

Niniejsza broszura jest częścią naszej obszernej oferty poradnictwa.

Informujemy.
Doradzamy. Pomagamy.
Niemieckie Ubezpieczenia Emerytalno-Rentowe.